

Sverige Kommuner och Regioner

Verksamhetsrapport 2021

Verksamhetsberättelse

-

Årsredovisning och koncernredovisning

-

Hållbarhetsrapport

Innehåll

Inledning.....	3
Verksamhetsberättelse 2021	4
Tydligt demokratiskt handlingsutrymme.....	4
Långsiktiga finansieringsförutsättningar.....	5
Ökad effektivitet, produktivitet och digitalisering	6
Stärkt social hållbarhet.....	9
Stärkt beredskap	11
Utveckling av vård, omsorg och socialtjänst	12
Stärka svenska modellen - Hållbara avtal och god kompetensförsörjning	14
Årsredovisning och koncernredovisning	16
Revisionsberättelse	49
Hållbarhetsrapport för Sveriges Kommuner och Regioner avseende 2021	51
Affärsmodell	51
Miljö	53
Social hållbarhet och personal	55
Respekt för mänskliga rättigheter	57
Motverkande av korruption.....	58
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.....	60

Inledning

Verksamhet

Året har särskilt präglats av att synliggöra självstyrelsens betydelsefulla roll i den svenska välfärdsmodellen i en tid av intensifierad debatt och ifrågasatt självstyrelse. Andra viktiga frågor har varit stöd till medlemmarna för att hantera pandemins effekter, en intensiv och framgångsrik avtalsrörelse och stärkande av effektivisering, digitalisering och välfärdsleverans. Medlemmarna har överlag gett en mycket god respons på de insatser som gjorts och det stöd som getts.

Övergången till digitala möten, utbildningar och kontakter har både gett goda betyg i utvärderingar och lett till att SKR i större utsträckning nått medlemmar som tidigare varit underrepresenterade som deltagare på SKR:s arrangemang.

Redovisningen utgår från verksamhetsplanens sju teman:

- Tydligt demokratiskt handlingsutrymme
- Långsiktiga planeringsförutsättningar
- Ökad effektivitet, produktivitet och digitalisering
- Stärkt social hållbarhet
- Stärkt beredskap
- Utveckling av vårt, omsorg och socialtjänst
- Stärka svenska modellen – hållbara avtal och god kompetensförsörjning

I följande kapitel ges en redovisning av de viktigare resultaten under varje tema.

Personal

SKR hade 2021 en personalomsättning på 9 %, varav 2 % var pensionsavgångar (föregående år 10 % respektive 2 %). Antal årsarbetare är ca 1 mer än 2020. Personalomsättningen är oförändrad och sjukfrånvaron marginellt lägre än 2020. Arbetsmiljön bedöms som god både under distansarbete och kontorsarbete. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete har bedrivits under året.

Ekonomi

Förbundets nettoresultat för 2021 uppgick till 19 mkr. Pandemin har fortsatt att påverkat förbundets ekonomi starkt även under 2021 och positiva avvikelser återfinns både inom de centrala kostnaderna, ramen för avdelningarnas verksamhet och den politiska organisationen.

Hållbarhetsrapport

Rapporten beskriver bland annat SKR:s engagemang med Agenda 2030, de minskade resorna och ökade distansmötena under pandemin, klimatkompensation för flygresor samt social hållbarhet, mångfald och jämställdhetsintegrering.

Verksamhetsberättelse 2021

Redovisningen beskriver insatserna inom verksamhetsplanens Viktiga frågor för SKR.

Tydligt demokratiskt handlingsutrymme

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn med fokus på förutsättningar för det lokala självstyret, sjösättande av frikommunförsök; generella statsbidrag; ändamålsenliga överenskommelser med staten inom välfärden; det svenska EU-ordförandeskapets prioriteringar 2023; Stödja medlemmarna i att leda och styra utveckling av Agenda 2030.

Kommentar

Självstyret är fortsatt utmanat. I debatten om välfärden och genom statliga initiativ.

Under perioden har arbetsutskott och kansli prioriterat arbetet med att möta utmaningarna, vilket bland annat har lett till förslag på försöksverksamhet/frikommunförsök som tagits fram tillsammans med medlemmar.

Budgetpropositionen för 2022 innehöll som tidigare ett stort antal riktade statsbidrag. Något färre än 2021, till stor del beroende på minskat pandemistöd.

Viktigare resultat

- Arbetet med självstyrets styrkor och utmaningar har varit prioriterat under året och har bland annat lett till förslag på försöksverksamhet som tagits fram tillsammans med medlemmar. Förslagen har överlämnats till den utredning som regeringen har tillsatt inom området.
- Under året har kunskapshöjande insatser om det lokala självstyrets styrkor och utmaningar genomförts genom bl.a. forskarseminarium och planering för en forskarantologi om självstyre.
- Arbetet med att utveckla stöd till medlemmarna kring välfärdsbrottslighet och Agenda 2030 har bedrivits med full kraft. Medlemmarna har tillgång till en e-utbildning för att styra och leda Agenda 2030. Under hösten genomfördes en timmes seminarier varje månad med olika perspektiv på att styra för att nå målen i Agenda 2030 med stort deltagande från kommuner och regioner.
- Bedömningen är att skrivelsen om SKR:s synpunkter på det kommande svenska ordförandeskapet i EU gör SKR till en trovärdig aktör i det fortsatta påverkansarbetet gentemot regering och riksdag.
- SKR har under perioden tecknat överenskommelser med staten inom områdena testning, vaccin och tillgänglighet samt tecknat en tilläggsöverenskommelse med staten om ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården.
- Välfärdskommissionen har i sin slutrapport pekat på att statens styrning med riktade statsbidrag måste förbättras och att antalet måste minska.

Viktigare utmaningar

- En utmaning 2022 blir att tydligare konkretisera möjlig försöksverksamhet tillsammans med den statliga utredning.
- Budgetpropositionen för 2022 innehöll som tidigare ett stort antal riktade statsbidrag. Något färre än 2021, till stor del beroende på minskat pandemistöd. Inom förskoleverksamheten slogs några bidrag ihop till ett större, som ett led i detta. Tyvärr är motkrafterna många och politiska partier använder riktade statsbidrag i opinionssyfte.
- Trycket på mer statlig styrning och förstatligande av skolan förväntas öka i samband med kommande valrörelse. SKR behöver bevaka flera och omfattande reformer som påverkar skolans och medlemmarnas förutsättningar.

Långsiktiga finansieringsförutsättningar

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn med fokus på frågor om generella statsbidrag inom hälso- och sjukvård, äldreomsorg och skola; överenskommelse med regeringen om långsiktiga finansiella förutsättningar; förutsättningarna för att bo och verka i hela landet.

Kommentar

Bedömningen är att budskapen i Ekonomirapporten samt rapporterna om riktade statsbidrag och statlig styrning med hänvisning till deras påverkan på kommuner och regioner har varit väl spridda under året. SKR har bland annat överlämnat en rapport om statens styrning av kommuner och regioner till välfärdskommissionen som i sin slutrapport från december 2021 kommenterade att antalet riktade statsbidrag behöver minska. I budgetpropositionen för 2022 slogs även några mindre statsbidrag ihop.

Viktigare resultat

- SKR har överlämnat en rapport till välfärdskommissionen om statens styrning av kommuner och regioner. Rapporten har mottagits av regeringens ministrar som arbetar med vilka åtgärder som behöver vidtas inom respektive departement.
- I budgetpropositionen för 2022 slås ett antal statsbidrag ihop.
- SKR har publicerat en rapport baserad på kommun- och regionstyrelseordförandens uppfattning om riktade statsbidrag. Bedömningen är att budskapet har förmedlats på ett sätt som gör att riksdagsledamöterna i stor utsträckning känner till, förstår och håller med om problemet.
- Konjunkturinstitutets jämförelse av olika prognoser visade att SKR:s prognoser tillhör de bästa.
- Under Digitala Almedalen sommaren 2021 anordnades ett välbesökt seminarium, ”Mer pang för pengarna”, om långsiktigt hållbar finansiering av välfärden. Påföljande debattartikel på temat fick mycket god spridning.
- Medlemmarna har fått tillgång till stöd för tillämpning av Coronaförordningen för skolan samt i hanteringen av vaccination av barn i skolåldrar, mm.

- Tät dialog med medlemmar för att följa konsekvenserna av coronapandemin och påverka regeringens och myndigheternas beslut, bland annat om kunskapsstappet, om metoder och svårigheter att upprätthålla en trygg och smittsäkrad förskole- och skolverksamhet samt om barn och ungas psykiska hälsa.
- SKR har medverkat med argument för bibehållet huvudmannaskap till utredningen om förutsättningar för förstatligande av skolan (förstatligandeutredningen).
- SKR har i debattartiklar framhållit att förstatligandeutredningen behöver belysa skolan som del av samhället och hur den lokala demokratin och medborgarnas möjlighet till inflytande påverkas om skolan blir statlig.
- Ett arbete har inletts för att stärka ledning och styrning på huvudmannanivå i syfte att förbättra kvaliteten samt bidra till en mer likvärdig utbildning inom hela skolsystemet, förskola – kommunala vuxenutbildningen. Målsättningen för arbetet är också att stärka tilliten till kommunernas kapacitet att leda och styra skolan.

Viktigare utmaningar

- Ett antal nya riktade statsbidrag har tillkommit, vilket visar svårigheten med att komma åt problemen, trots en massiv uppgradering av arbetet i denna fråga både från politiskt och tjänstemannahåll.
- Regeringen beaktar inte behovet av en tydlig och konsekvent styrning av skolan där ansvar och befogenhet hänger ihop och där olika parter roller är klara.

Ökad effektivitet, produktivitet och digitalisering

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn, bland annat inom ramen för Valfärdskommissionen, frågor om konkreta åtgärder för kommunsektorns förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster av god kvalitet; RKA:s arbete med nyckeltal för kommunens produktivitet och effektivitet; myndigheten DIGG:s arbete med utveckling av välfärdens digitala infrastruktur; Ineras, SKL Kommentus och SKR:s genomförande av strategin ”Utveckling i en digital tid”; införande av e-legitimation; utbyggt bredband, samverkan för bättre välfärdsleverans mellan kommuner och regioner regionalt och nationellt; gemensamt arbete att stödja medlemmarnas effektivisering.

Kommentar

Det är fortsatt stor efterfrågan på stöd från medlemmarna och SKR:s arbete möter behoven genom rådgivning och utveckling inom vitt skilda områden.

Samverkansmodeller för elektronisk informationsöverföring mellan regionerna och Försäkringskassan har etablerats och överenskommelse med staten om att utveckla äldreomsorgen genom digitalisering har träffats. Samverkan mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen har hämmats av att besked inte getts om kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken och av långsam digitalisering. Arbetet med digitaliseringsfrågor kompliceras av flera nya regeringsuppdrag inom digitaliseringsområdet som har beslutats utan dialog med SKR.

Viktigare resultat

- En samverkansmodell för nyutveckling, förvaltning och finansiering av elektronisk informationsöverföring mellan regionerna och Försäkringskassan har etablerats och börjat tillämpas.
- SKR har tecknat överenskommelse med staten för att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla äldreomsorgen genom digitalisering.
- SKR har tecknat överenskommelse med staten om etablering och införande av infrastruktur för säker digital kommunikation i offentlig sektor. Ett första steg på väg mot välfärdens digitala infrastruktur.
- Bidragit till regeringens kommande proposition om informationsöverföring mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård.
- Tillsammans med regionerna och Inera inlett ett långsiktigt arbete med att utveckla och modernisera 1177.
- Avtalsamverkan drivs inom ramen för arbete med försöksverksamhet, detta har även tagits upp i kontakter med Finansdepartementet.
- Samtal förs med Regeringskansliet inom ramen för avsiktsförklaringen för nationell digital infrastruktur. En mindre budgetsatsning är överenskommen och kommer att riktas till införandet av Säker digital kommunikation (SDK).
- I Välfärdscommissionen har frågan om utvecklade former för dialog och samverkan mellan staten och kommunsektorn lyfts.
- Fyra utbildningsomgångar har genomförts om effektivitet för kommunledningar, totalt har 60 kommuner deltagit. Projektet ”effektivare kommun” i samarbete med RKA (rådet för främjande av kommunala analyser) har startat. Därtill har en studie om ”Vad kännetecknar effektiva kommuner” påbörjats.
- Påverkan på Arbetsförmedlingen och regeringen utifrån erfarenheter från nätverket med KROM-kommuner som ingår i Arbetsförmedlingens pilot för ”Kundval, rusta och matcha”. Medlemsnätverk är etablerat för följa utvecklingen.
- Påverkansarbete har skett för säker digital och effektiv informationsprocess för arbetsmarknadsaktörer och mellan Arbetsförmedlingen – kommun, samt i regeringens arbete för en digital infrastruktur för ett livslångt lärande.
- Medverkan i utredningen Fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning (U 2021:01), bland annat med kunskap om stöd och rekryterande insatser inom vuxenutbildningen samt övergången från gymnasieskolan till vuxenutbildningen.
- En verksamhetspilot tillsammans med Inera inom SDK (Säker Digital Kommunikation) för informationsutbytesprocesser inom arbetsmarknadsområdet samt ekonomiskt bistånd.
- Ett förslag finns nu om att kommuner och regioner ska få möjligheten att fatta automatiserade beslut (SOU 2021:16).
- Trettio huvudmän har engagerat sig i utvecklingsprogrammet inom ramen för överenskommelsen om Uppdrag fullföljd utbildning.
- Kommunernas aktivitetsansvar 2021 publicerad med förslag på fem åtgärder riktade till staten för att stärka utvecklingen av det kommunala aktivitetsansvaret.

- Utbildning om att leda användarcentrerad utveckling och digitalisering i skolan, i samarbete med Inera och Adda.
- Stöd till kommunernas användar- och beställarkompetens inom skolans digitalisering avseende upphandling, tekniska lösningar och infrastruktur.
- Rapporten Nuläge och utmaningar inom elevhälsan 2021 publicerad, som ger en aktuell bild av personalförsörjning, kvalitet och utmaningar inom elevhälsan.
- Kunskaps- och erfarenhetsutbyte om kompetensförsörjningen inom förskola och skola genom regionala träffar med medlemmar.
- Webbsändning om likvärdig och kompensatorisk förskola med kommunexempel.
- Webbsända informationsmöten riktade till samtliga förvaltningschefer med ansvar för utbildning/skolchefer. Vid första tillfället deltog cirka 200 kommuner.

Viktigare utmaningar

- SKR behöver fortsatt verka för att samråden med regeringen blir mer formaliserade.
- Under perioden har flera nya regeringsuppdrag inom digitaliseringsområdet beslutats utan dialog med SKR, trots flera samverkansforum och dialogytor mellan SKR och regeringen och de statliga myndigheterna.
- Samverkan kommuner-Arbeitsförmedlingen har hindrats av långsam digitalisering och av att besked har dröjt om kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken
- Avdelningen har jobbat för att åstadkomma förändring men regeringen och myndigheter har inte agerat i tillräcklig utsträckning.
- Medlemmarna har stort behov av stöd angående Schrems II-domen¹. Vägledning behövs om hur de ska förhålla sig till de stora leverantörerna (Microsoft, Google, Apple och Amazon) och om hur risken med underleverantörer kan minimeras.

---

¹ I korthet innebär domen att det har blivit olagligt att använda it-baserade tjänster som på något sätt för över och behandlar personuppgifter i USA med stöd av regelverket kallat Privacy Shield. Det vill säga att lagra information om personuppgifter i amerikanska molntjänster. T ex bedriver cirka 90 % av alla skolor undervisning via Microsoft eller Google.

Stärkt social hållbarhet

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn med fokus på att stödja medlemmarna att arbeta mot målen för Agenda 2030; databas för kommunsektorn i samarbete med RKA; förbättrad integration; en tillgänglig arbetsförmedling, utvecklad vuxenutbildning; samt att åtgärder för att minska den strukturella hemlösheten mejslas fram både på kommunal och statlig nivå; förebyggande av ungdomskriminalitet och att barn far illa; eventuell lagstiftning och dess effekter till följd av Socialtjänstutredningens förslag.

Kommentar

SKR har tillsammans med allianspartners fått gehör hos Socialdepartementet för att de huvudsakliga förslagen till en ny socialtjänstlag En struktur för samverkan och intressebevakning har byggts upp med Socialchefs-nätverket som nav. Nästan alla kommuner i Sverige har anslutit sig till Yrkesresan. Individuellt stöd har getts till kommuner som inför icke-biståndsbedömda insatser inom befintlig lagstiftning. Utredningen En socialt hållbar bostadsförsörjning har fått förlängt uppdrag till 31 mars 2022 och SKR är kritiska till de förslag som hittills presenterats gällande statligt ansvar. SKR har inte fått gehör för förändringsbehoven i Agenda för integration, eller besked om kommunernas roll under individers etableringstid. Kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken är fortfarande oklar.

Viktigare resultat

- SKR har tillsammans med allianspartners fått gehör hos Socialdepartementet för att de huvudsakliga förslagen till en ny socialtjänstlag är sinsemellan beroende av och förstärker varandra och att Regeringskansliet måste prioritera både beredningen av förslaget till ny socialtjänstlag i sin helhet och att ekonomiska medel tillförs landets socialtjänster när framtidens socialtjänst ska verkställas.
- Genomfört en kartläggning av de insatserna inom socialtjänstområdet för att ge grund för analys och bedömning av hur ett införande av en befogenhetslag, att ge insatser utan föregående behovsprövning, kan genomföras.
- En struktur för samverkan och intressebevakning har byggts upp med Socialchefs-nätverket som nav.
- Kunskapsunderlag och utbildningar för att underlätta införandet av avtalssamverkan mellan kommuner har genomförts.
- Nästan alla kommuner i Sverige har anslutit sig till Yrkesresan. Yrkesresan för sociala barn- och ungdomsvården är snart i drift.
- SKR:s stödfunktion/kompetenscenter för välfärdsteknik har genomfört utbildningar och seminarier samt gett enskild rådgivning till många kommuner.
- Omfattande informationsinsatser om förslaget till en ny socialtjänstlag och SKR:s ståndpunkter har genomförts.
- En utbildningsdag om ekonomi och styrning inom socialtjänsten har genomförts.
- Individuellt stöd har getts till kommuner som inför icke-biståndsbedömda insatser inom befintlig lagstiftning.

- Genomfört seminarier och konferenser inom Mötesplats social hållbarhet.
- Gemensamt utvecklingsarbete med RISE för att förbättra metodstödet om sociala investeringar. Förstudie genomförd om nationell utfallsfond.
- Hälsoundersökningar av placerade barn kartlagda. 16 länsdialoger genomförda.
- Besked från regeringen att tidigt 2022 ge tilläggsdirektiv till utredningen Ett ordnat initialt mottagande av asylsökande (dir 2021:71) för att se vilka åtgärder som kan vidtas för att avveckla eget boende, s.k. EBO, under asyltiden.
- Regeringen har tillsatt bokstavsutredningar om systemet för ersättning för vissa av kommunala kostnader för asylsökande och etablering.
- Påverkansarbete rörande nyanlända och välfärdssystemen, samordningsnummer för bl.a. asylsökande, ersättningssystemet för mottagande, fördelningsmodellen för nyanlända och bosättning, beredskap för ökat mottagande.
- Samverkan med Migrationsverket i ett projekt om beredskap vid ökat mottagande av migranter.
- Förflyttning har skett i hur regeringen resonerar om lokal närvaro.
- Förbättrad dialog med Arbetsförmedlingen för att kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken ska tydliggöras, om Arbetsförmedlingens lokala närvaro och behovet av fungerande strategisk samverkan.
- Dialog med Almega för att om möjligt enas och kunna lägga fram gemensamma förslag. Arbetet beräknas slutföras våren 2022.
- En checklista för att underlätta avtal med Arbetsförmedlingen om att verka från kommuners lokaler, samt inspel till Arbetsförmedlingen gällande det fortsatta arbetet med KROM (Kundval, rusta och matcha).
- Påverkansarbete rörande vuxenutbildningen till följd av coronapandemin t.ex. om det ökade antalet prövningar till följd av fjärr- och distansundervisning inom gymnasieskolan samt borttagandet av medfinansieringskrav.
- Rapport gällande Arbetsförmedlingens uppdrag att anvisa fler individer till reguljära studier samt en öppen webbsändning på skr.se.
- Dialog med Svenskt Näringsliv om utveckling av Regionalt yrkesvux där branscher och kommuner medverkar för att stärka yrkesvux och bredda utbudet.

Viktigare utmaningar

- Utredningen En socialt hållbar bostadsförsörjning har fått förlängt uppdrag till 31 mars 2022 och SKR är kritiska till de förslag som hittills presenterats gällande statligt ansvar.
- SKR har inte fått gehör för förändringsbehoven i Agenda för integration, eller besked om kommunernas roll under individers etableringstid
- Kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken är fortfarande oklar. Departementsskrivelsen om kommunernas roll skickades inte ut på remiss innan sommaren, utan först i början av september. Proposition planeras till våren 2022. Regeringen har dock svängt angående vikten av lokal närvaro.

Stärkt beredskap

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn med fokus på stärkt beredskap och robust försörjning avseende medicinteknik, läkemedel och utrustning; utvecklad samverkan med SKL Kommentus för bl.a. upphandlingar, stöd till utveckling av den nationella samverkan som etablerats inom vård och omsorg under 2020; stärkt förmåga och samverkan inom räddningstjänsten; förbättrad statlig samordning och stöd inom beredskapsområdet; säkra statligt tillskott av de miljarder kronor som saknas för att klara upprustningen av det civila försvaret; tydliga ansvarsförhållanden inom det civila försvaret som speglar ansvarsfördelning under normala fall, utvärdering av krislägesavtalet som reglerar villkor och ersättningar för arbetstagare som arbetar vid krisläge.

Kommentar

En överenskommelse har tecknats för utveckling av det civila försvarets förmåga inom hälso- och sjukvården. Påverkat Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap och haft flera möten med regionernas beredskapschefer kring utredningens förslag. Inom säkerhetsskyddsområdet framgångsrikt verkat för undantag för kommuner och regioner från nya betungande krav på säkerhetsskyddsavtal vid samverkan och samarbeten. Beslut om ändring av regelverk kring a-kassa för deltidsbrandmän förväntas öka intresset och bidra till kompetensförsörjningen. Läkarförbundet står fortfarande utanför det nya krislägesavtalet med SKR. Pandemin har satt krisberedskapen på prov på många olika sätt. Andra stora utmaningar är kopplade till klimatförändringarna där statligt ekonomiskt stöd för förebyggande arbete i kommunerna krävs.

Viktigare resultat

- En överenskommelse har tecknats för utveckling av det civila försvarets förmåga inom hälso- och sjukvården.
- Extern genomlysning av inköpsmodellen har presenterats för RD-nätverket. Fortsatt samordning av inköpscheferna.
- Beslut om inrättande av permanent kontrolltornsfunktion för nationell bevakning av brist på läkemedel av och för regionerna.
- Påverkat Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap och haft flera möten med regionernas beredskapschefer kring utredningens förslag.
- Startat en referensgrupp med regionerna kopplat till Socialstyrelsens uppdrag inom området Hälso- och sjukvårdens beredskap.
- Stöttat de kommunala verksamheter som behöver fungera vid kriser genom att tillsammans med MSB ta fram stödmaterial olika bl.a. skola, dricksvatten, kollektivtrafik, socialtjänst med mera.
- Konferens med erfarenheter från översvämningarna i Gävle sommaren 2021.

- Inom säkerhetsskyddsområdet framgångsrikt verkat för undantag för kommuner och regioner från nya betungande krav på säkerhetsskyddsavtal vid samverkan och samarbeten.
- Ett nytt krislägesavtal har tecknats, gäller från 20 juli 2021.
- Åtagandet att partsgemensamt utvärdera användningen av krislägesavtalet är uppfyllt. De ändringar som gjorts i avtalet ligger väl i linje med det som framkom i utvärderingen.
- Beslut om ändring av regelverk kring a-kassa för deltidsbrandmän förväntas öka intresset och bidra till kompetensförsörjningen. Ändringarna har länge varit efterfrågade av SKR.

Viktigare utmaningar

- Svårt att skapa samsyn i beredskapsfrågan mellan regioner och kommuner. Flera pågående och kommande regeringsuppdrag på området.
- Läkarförbundet står fortfarande utanför det nya krislägesavtalet med SKR. Ambitionen är att på sikt även teckna avtal med dem.
- Pandemin har satt krisberedskapen på prov på många olika sätt. Andra stora utmaningar är kopplade till klimatförändringarna där SKR ser stora behov av statligt ekonomiskt stöd för förebyggande arbete i kommunerna.

Utveckling av vård, omsorg och socialtjänst

Under 2021 driver SKR utveckling inom sektorn som rör den fortsatta utvecklingen av en god, nära och tillgänglig hälso- och sjukvård och socialtjänst; stöd till medlemmarna i arbetet med den uppskjutna vården och högspecialiserad vård för en förbättrad tillgänglighet och kvalitet; utveckling av en äldreomsorgsstrategi; kraftsamling för psykisk hälsa. Samtidigt håller SKR hög beredskap för att stödja medlemmarna i den fortsatta hanteringen av pandemin.

Kommentar

Det första samverkansmötet för uppföljning av omställningen till Nära vård med regeringen har genomförts. Gemensamma målbilder formulerade för utvecklingen av patientkontakt i majoriteten av alla län. SKR är den samlande arenan för omställningen till Nära vård och möter högt engagemang och stor delaktighet. Omfattande stöd till medlemmarna för att hantera pandemin har genomförts. Två överenskommelser har tecknats med staten om vaccinationsarbete och fortsatt storskalig testning och smittspårning. Tre överenskommelser har tecknats med staten om cancervård, på psykisk hälsa och suicidprevention. Arbetet med äldreomsorgsstrategi har ställts om till inspirationsmaterial för medlemmarna. Inom SoL och HSL är Informationsdelning fortsatt en utmaning. Uppföljningsbaserade avtal för läkemedel för sällsynta diagnoser hindras p.g.a. gällande regelverk.

Viktigare resultat

- Det första samverkansmötet kring uppföljning av omställningen till Nära vård med regeringen har genomförts.
- Tecknat överenskommelse som ett gemensamt strategiskt underlag mellan staten och SKR.
- Gemensamma målbilder mellan kommuner och region finns i majoriteten av alla län och utvecklingen av patientkontakt är en allt mer integrerad del av Nära vård-omställningen i många län.
- SKR är den samlande arenan för omställningen till Nära vård och möter högt engagemang och stor delaktighet.
- Ekonomiska beräkningar av teamsamverkan i hemmet har publicerats och presenterats. Ett projekt om ändamålsenliga ersättningsmodeller har startat med representation från varje region.
- Indikatorutveckling har lett till att fast läkarkontakt kan mätas. Samtliga regioner är nu med i Primärvårdskvalitet.
- Nära vård-arbetet i har deltagit i utformningen av Samsjuklighetsutredningens förslag.
- Utredningen En sammanhållen god och nära vård för barn och unga har varit lyhörd för SKR:s åsikter i sitt förslag.
- Dialog med regionerna, berörda myndigheter och socialutskottet om en utvecklad definition av tillgänglig vård.
- Fortsatt arbete med regionernas Vårdlotsar, nationell samordning av arbetet med uppskjuten vård och gemensamma arbetsätt för vårdlotsning.
- En inspirationsskrift gällande utveckling av äldreomsorgen har påbörjats.
- Kraftsamlingen har 13 uppstartade delarenor med konkreta resultat av initiativ.
- Kraftsamlingen har haft välbesökta samordningsmöten då ett stort antal genomförda aktiviteter presenterats. Ökad kännedomen om olika aktörers arbete.
- Efterfrågan på Kraftsamlingens arbete, både från politisk- och tjänstemannanivå i kommuner och regioner och på att göra lokala kraftsamlingar hos medlemmarna.
- Omfattande intressebevakning och stöd till medlemmarna för att hantera pandemin t ex vad gäller vaccin-, test- och IVA-samordning.
- Tecknat två överenskommelser med staten för ett fortsatt effektivt vaccinationsarbete och fortsatt storskalig testning och smittspårning.
- Tecknat tre överenskommelser med staten gällande förbättrad cancervård, satsningar på psykisk hälsa och suicidprevention och utveckling av det civila försvarets förmåga inom hälso- och sjukvården.
- Tecknat en överenskommelse med staten om 34 miljarder kronor till regionerna för kostnader för läkemedelsförmånen.
- Under perioden har även förhandlingar genomförts om överenskommelser för 2022 om Nära vård, kvinnors hälsa och förlossningsvård, tillgänglighet och jämlik, sammanhållen och patientsäker vård. De beslutas i januari 2022.

Viktigare resultat

- Hur den långsiktiga omställningen mot Nära vård ska utvärderas kvarstår. Informationsdelning är fortsatt en utmaning trots förslagen i utredningen personuppgiftshantering inom SoL och HSL.
- Tillgänglighetsdelegationens förslag har stor påverkan. Pandemin påverkar tillgänglighetsarbetet i stor omfattning. Medialt fokus på sjukhusvård och vårdplatser snarare än vårdkedjor och sammanhang som vårdkapacitet.
- Uppföljningsbaserade avtal för läkemedel för sällsynta diagnoser blir svåra att åstadkomma utifrån regelverk gällande behandling av information från nationella hälsodataregister. Arbetet har istället fokuserats på att nå ett konventionellt avtal. Företag kommer behöva anpassa sig till standardiserade avtal där krav från regionerna är tydliga och enhetliga.

Stärka svenska modellen - Hållbara avtal och god kompetensförsörjning

Under 2021 ska SKR teckna samhällsekonomiskt ansvarsfulla avtal, fullfölja åtaganden i partsarbetena från Avtal 18, 19 och 20 och samtidigt stärka bilden av kommuner och regioner som ansvarsfulla och attraktiva arbetsgivare. SKR ska också stärka arbetet med att säkra tillgång och kvalitet på högskoleutbildningar riktade mot yrkena i sektorn; samt driva det partsgemensamma arbetet inom Heltidsresan vidare.

Kommentar

Läraryrket och pensionsavtal träffade. Andel heltidsanställda ökar. Många omfattande partsarbeten pågår om bland annat karriär, lön och arbetstider. Skriften ”Personalen i välfärden” är presenterad. En utmaning är att det finns stora förväntningar på resultat i partsarbetena. Turbulensen lokalt kring de s.k. hälsoscheman leder till utmaningar i införandet av heltidsorganisationer.

Viktigare resultat

- Läraryrket - SKR och Sobona har träffat ett nytt treårigt avtal med Lärarnas Samverkansråd. Fokus i avtalet är ett stärkt lokalt samarbete mellan arbetsgivare och fack i syfte att möta skolans utmaningar.
- Nytt pensionsavtal tecknat.
- Andelen heltidsanställda ökar fortsatt.
- Partsgemensamt kommunikationsmaterial framtaget inom arbetet med karriär, lön och arbetstider.
- Personalen i välfärden är presenterad och publicerad och är en viktig del av SKR som faktabärare.

Viktigare utmaningar

- I november beräknas undersökning och faktainsamling ske gällande SVJ-rapporten om medarbetares syn på digitalisering. Med stor sannolikhet kommer rapporten presenteras och publiceras först efter årsskiftet.
- Det finns stora förväntningar på resultat i partsarbetena i förhållande till avdelningens begränsade resurser.
- Turbulensen lokalt kring de s.k. hälsoscheman leder till utmaningar i införandet av heltidsorganisationer. Dialog pågår mellan SKR och Kommunal. Frågan lyfts för närvarande till politiken.
- Det finns stora förväntningar på parternas gemensamma arbete de kommande tre åren, vilket ställer krav på resurstillsättning för SKR.

Sveriges Kommuner och Regioner
222000-0315

Årsredovisning
och
koncernredovisning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2021

Årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar	sida
Förvaltningsberättelse	17
Koncernens resultaträkning	21
Koncernens balansräkning.....	22
Koncernens balansräkning.....	23
Koncernens rapport över förändring eget kapital.....	24
Koncernens kassaflödesanalys.....	25
Moderföreningens resultaträkning.....	26
Moderföreningens balansräkning.....	27
Moderföreningens balansräkning.....	28
Moderföreningens rapport över förändring eget kapital.....	29
Moderföreningens Kassaflödesanalys	30
Noter.....	31

Styrelsens säte: Stockholm

Föreningens redovisningsvaluta: Svenska kronor (SEK)

Alla belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor (tkr)

Årsredovisning och koncernredovisning för Sveriges kommuner och regioner

Styrelsen och verkställande direktören för Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2021-01-01--2021-12-31.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Moderföreningen

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är en sammanslutning för kommuner och regioner i Sverige vars verksamhet bygger på den lokala och regionala demokratin. Förbundet är en arbetsgivar- och intresseorganisation.

Samtliga kommuner och regioner är medlemmar. SKR är en ideell förening och verksamheten leds av en styrelse utsedd av kongressen. Till stöd finns en kansliorganisation.

SKR företräder medlemmarnas intressen och ska med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin stödja dem i utvecklingen av välfärdstjänster. Förbundet har till huvuduppgift att utveckla den kommunala självstyrelsen med stort handlingsutrymme och stark medborgerlig förankring. Insatser för att stödja medlemmarna sker framförallt genom intressebevakning, verksamhetsutveckling samt rådgivning och service.

Dotterföretag

SKR Företag AB är moderbolag för SKR Företag-koncernen. Bolaget har som målsättning att förse kommuner och regioner med prisvärda varor och tjänster. Koncernens olika dotter- och intressebolag verkar inom ett antal för kommunerna och regionerna nyttiga branscher och verksamhetsområden. SKR Företag AB ansvarar för koncernens övergripande strategiska och affärsmässiga utveckling och har som moderbolag en ägarroll gentemot dotter- och intressebolagen. Koncernens affärsdrivande verksamhet sker i övrigt helt i dotter- och intressebolagen.

Equalis AB (ägs till 52 % av SKR Företag AB) bidrar till patientsäker och jämlik vård genom att stödja sjukvården i dess arbete för förbättring av diagnostisk kvalitet. Equalis tillhandahåller program för extern kvalitetssäkring, arrangerar användarmöten, arbetar för ökad standardisering av terminologier samt bedriver aktiviteter som syftar till harmonisering, utveckling och förbättring av diagnostiska metoders användning, precision och tolkning inom svensk sjukvård. Bolaget bidrar till SKR:s medlemserbjudande genom att verka för att undersökningar som används som underlag för diagnos och behandling inom hälso- och sjukvården ska ge resultat av god kvalitet, det vill säga är lika, riktiga och jämförbara. Detta är en grundläggande förutsättning för att patienter ska få rätt diagnos och behandling samt för en jämlik vård i hela landet.

Slussgården AB med dotterföretag äger och förvaltar nio fastigheter och tomträtter i Stockholm och Lidingö samt bedriver kontorsnära service på uppdrag av SKR och andra hyresgäster. Förutom att vara en del av den långsiktiga finansieringen av SKR:s verksamhet genom den avkastning bolaget genererar tillhandahåller bolaget ändamålsenliga lokaler och service till SKR med dotterbolag. På detta sätt möjliggör bolaget för övriga koncernbolag att fortsatt verka inom sina kärnområden.

SKL International AB bedriver å förbundets vägnar internationella utvecklingsprojekt med syfte att bidra till utveckling av kommunalt och regionalt självstyre samt lokal och regional demokrati. Sida är den huvudsakliga uppdragsgivaren och finansären. Bolaget bidrar till SKR:s medlemserbjudande genom att stärka lokal demokrati och god samhällsstyrning internationellt, att den kunskap och erfarenhet som görs internationellt utvecklar och berikar även på hemmaplan samt genom att den lokala och regionala självstyrelsens roll för demokratin avspeglas även i Sveriges internationella prioriteringar och biståndprojekt.

Adda AB, tidigare SKL Kommentus AB, (ägs till 98 % av SKR Företag AB) bedriver verksamhet i form av en inköpscentral, rådgivning och tjänster inom inköp och upphandling samt paketerade och lättillgängliga tjänster och utbildning till HR-funktioner och chefer. Den samordnade upphandlingsverksamheten bedrivs i dotterbolaget Adda Inköpscentral (tidigare SKL Kommentus Inköpscentral). Bolaget bidrar till SKR:s medlemserbjudande genom en hållbar och effektiv försörjning av varor och tjänster och kompetens till medlemmarnas välfärdsuppdrag. Detta sker genom relevanta ramavtal för effektiv försörjning till välfärden, genom utbildning och rådgivning samt genom hållbarhetsexpertis.

SKR Kapitalförvaltning AB förvaltar den huvudsakliga delen av koncernens monetära tillgångar. Portföljen bestod vid årsskiftet till 48 % av aktiefonder, till 46 % av räntefonder och 6 % absolutavkastande investeringar. Per den 31 december 2021 uppgick marknadsvärdet av tillgångarna till 1 717 mkr.

Intrassebolag

KPA AB med dotterbolag arbetar med försäkringar, kapitalförvaltning och pensionsadministration åt kommuner och regioner samt åt bolag inom kommunsektorn. KPAs målsättning är att vara det ledande tjänstepensionsbolaget inom den kommunala sektorn med lägst avgifter, konkurrenskraftig avkastning och hållbara investeringar. KPA AB är moderföretag i KPA-koncernen. KPA ägs till 40 % av SKR Företag och till 60 % av Folksam.

SOS Alarm med dotterbolag hanterar larm och koordinerar hjälpresurser vid olyckor, kriser och störningar. På uppdrag av svenska staten ansvarar bolaget för nödnumret 112 och har en central roll i samhällets krisberedskap. Genom 14 SOS-centraler sköter SOS Alarm hela Sveriges larmmottagning och åtgärdsstyrning i samarbete med till exempel ambulanssjukvård, kommunal räddningstjänst, polis, sjöräddning, fjällräddning och flygräddning. SOS Alarm ägs till 50 % av SKR Företag och till 50 % av svenska staten.

Inera AB med dotterbolag samordnar, tillhandahåller och utvecklar nationell samverkansarkitektur, infrastruktur, tjänster och lösningar till kommuner, regioner och dess bolag. Bolaget skapar förutsättningar för att digitalisera välfärdstjänster. Inera driver för regionernas räkning den gemensamma tjänsten 1177 Vårdguiden. Inera ägs till 51 % av SKR Företag och till övriga 49 % av Sveriges Kommuner och Regioner.

Väsentliga händelser under året

Coronapandemin har fortsatt varit i fokus även under 2021. SKR har spelat en viktig roll för samverkan, samordning och stöd till medlemmar. Arbetet har genomförts i linjen med samordning. Sedan mars 2020 har distansarbete varit huvudregeln vilket har påverkat prioriteringar och inneburit omställningar av verksamheten. Under 2021 har bland annat färre resor samt fortsatt fokus på digitalt kurs- och konferensutbud påverkat det ekonomiska resultatet positivt.

Under 2021 har SKR:s utvecklingsresa fortsatt. Arbetet har fokuserat på budget i balans, etablering av ny organisationsstruktur för SKR:s kansli och ett ändamålsenligt medlemserbjudande. Dialogen med medlemmarna har utökats, bl.a. tack vare nya mötesmöjligheter.

Slussgården AB har under året genomfört större underhållsarbeten i fastigheten Överkikaren 30. En påbyggnation av fastigheten har påbörjats och skall enligt plan vara färdigställd under kvartal ett år 2023. Bolaget har också öppnat en ny konferensvåning och studio på Hornsgatan 15. Ombyggnationen av Sandbacken mindre 38 och Sandbacken mindre 39 har också påbörjats. Det nya kvarteret kallas för Sofiahuset och kommer att färdigställas etappvis under perioden 2022 till 2024. Slussgården AB (då SKL Fastigheter och Service AB) ingick den 21 november 2016 avtal med Skanska om förvärv av fastigheten Snäckan 8 i centrala Stockholm. Fastigheten är tänkt att inrymma SKR:s och dotterbolagens verksamheter. Köpet kommer att finansieras av både egna tillgångar och extern upplåning. Rivningslov av befintlig fastighet vann laga kraft i maj 2021. Bygglövsansökan inlämnades av Skanska i november 2021.

SKL International AB:s verksamhet har varit starkt präglad av pandemin även 2021. Trots det har fyra nya förstudier kunnat genomföras. 2020 initierades en utredning om att integrera den verksamhet som bedrivs i SKL International i SKR:s kansliorganisation. De diskussioner med Sida som SKR, samt representanter för SKL International, haft under året har inte resulterat i en överenskommelse som båda parter kunnat acceptera. I mars 2022 fattades därför beslut om att avsluta utredningen och att verksamheten ska fortsätta i bolagsform. Per-Arne Andersson tillträdde som ny vd för SKL International den 1 mars 2021.

SKL Kommentus AB bytte namn till Adda AB den 15 april 2021. Som en följd av detta bytte också dotterbolagen namn till Adda Inköpscentral AB, Adda AffärsConcept AB och Adda Kompetens AB. Styrelserna i Adda AB och Adda Kompetens AB fattade i mars 2021 beslut om att fusionera bolagen genom absorption av helägt dotterbolag. Fusionen registrerades hos Bolagsverket den 7 december 2021. Adda Kompetens har registrerats för det särskilda företagsnamnet i Adda AB.

Den mest uppmärksammade insatsen under pandemin var att Adda Inköpscentral (IC) aktivt bidrog till att stödja kommunernas och de kommunfinansierade omsorgsverksamheternas försörjning av skyddsmaterial genom att tillhandahålla en webshop för bristprodukter, vilken har upprätthållits även under hela 2021. I enlighet med leverantörsavtalet av skyddsmaterialet köpte IC delar av restlagret per 31 december 2021 till ett värde av 42 mkr. Till inköpet har bolagets likvida medel använts och någon nyupplåning av kapital har inte gjorts. Med hänsyn tagen till aktuella marknadspriser och en minskad efterfrågan på skyddsmaterial har lagervärdet skrivits ned med 21 mkr 2021 och en avsättning för uppskattad värdeminskning 2022 på 4 mkr gjorts.

Equalis AB har under året fortsatt driva arbetet med kvalitetssäkring av SARS-Cov-2 tester. I övrigt har pandemin överlag skyndat på utvecklingen inom patientnära diagnostik, en gren av diagnostiken som är en förutsättning för att Nära vård skall fungera fullt ut. Stor aktivitet råder i region och kommun i omställningsarbetet runt Nära vård och i samarbete med SKR kartlägger Equalis just nu hur man idag jobbar med patientnära analysverksamhet ute i regionerna samt framtida behov för att stödja Nära vård. Även i arbetet med nationell kunskapsstyrning har Equalis involverats.

För Inera har även 2021 varit starkt präglad av covid-19-pandemin och användningen av bolagets tjänster har under året ökat kraftigt. Det gäller främst 1177-tjänster, såsom 1177 Vårdguiden på telefon, 1177.se och Egen provhantering. Inera har under 2021 fortsatt utveckla och anpassa tjänsterna för att snabbt kunna möta krav och behov kopplat till pandemin och dessutom fortsatt införa åtgärder för att säkerställa att tjänsterna fungerar vid extra hög belastning.

KPA Livförsäkring ombildades till tjänstepensionsföretag enligt tjänstepensionsdirektivet IORP 2 den 1 mars 2021. Bolaget bytte i samband med omvandlingen namn till KPA Tjänstepension. Den 1 januari 2022 omvandlades även KPA Pensionsförsäkring enligt samma direktiv och namnändrades likaledes till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

De för koncernen mest väsentliga riskerna och osäkerhetsfaktorerna kan kopplas till verksamheten i Slussgårdenkoncernen.

Koncernens ställning kan komma att påverkas negativt om marknadsvärdet på fastigheterna faller eller om räntorna på utestående krediter stiger. Riskerna begränsas genom fastigheternas övervärden, enligt externa värderare uppgår fastigheternas sammanlagda bedömda verkliga värde till 5 235 mkr. Ränterisken hanteras genom att Slussgården har tecknat räntederivat med flera olika löptider.

SKR Kapitalförvaltning placerar maximalt 70 % av kapitalet i aktier och absolutavkastande investeringar, medan resten placeras i räntefonder. Genom en begränsad exponering mot aktiemarknaden kan därmed förlusten begränsas vid ett kraftigt börsfall. Kreditrisken, d.v.s. risken för att låntagaren inte fullgör sina förpliktelser till följd av insolvens eller konkurs, begränsas genom att i huvudsak placera i räntebärande instrument med hög kreditrating ("investment grade").

Förväntad framtida utveckling

Transaktionsmarknaden har visat på fortsatt stabilitet och kontorshyresmarknaden visar på fortsatt stigande hyresnivåer. Det fortsatt låga utbudet av kontorslokaler i bästa läge i kombination med den höga efterfrågan på moderna lokaler fortsätter att driva på hyrestillväxten, speciellt i områden med nyproduktion av moderna lokaler i Stockholms närområden. Fastighetsmarknadsanalytikerna tror på en fortsatt stark utveckling av hyresmarknaden i Stockholm och att fortsatt utrymme för stigande hyresnivåer finns. Resultatutvecklingen på fastighetsinnehavet förväntas därför fortsätta att vara positiv.

Fastighetsbolaget bedömer att de kommer att ha låga vakanser och ökade hyresintäkter under kommande 3-årsperiod. Under 2021-2025 kommer större investeringsprojekt genomföras i ett antal av fastighetsbolagen, vilket på sikt kommer att resultera i en kortsiktig nedgång i bolagens resultat i takt med att entreprenaderna påbörjas och lokaler tomställes. Tidplanen för det förväntade förvärvet av Snäckan 8 är fortfarande inte fastställt men preliminärt inflyttningsdatum är Q1 2027.

I februari 2022 invaderade Ryssland Ukraina och i och med det påverkas de två projekt som SKL International bedriver där. Bolaget upprätthåller kontakt med de lokalanställda och för löpande diskussioner kring projektens utveckling med Sida. För Adda har frågan om strategisk försörjningsberedskap aktualiserats ytterligare. Övriga bolag i koncernen är än så länge relativt opåverkade.

Koncernens börsexponerade tillgångar återfinns inom SKR Kapitalförvaltning. Per den 18 mars 2022 hade den totala portföljens marknadsvärde minskat med 7,2 % eller ca 128 mkr sedan årsskiftet. Finansmarknaderna fortsätter präglas av den osäkerhet som kriget i Ukraina medför även om den initiala chocken börjar avta. Krisen har redan inneburit stora förändringar både säkerhetspolitiskt och för det europeiska förhållningssättet kring sin energiförsörjning. Sverige kommunicerar som många andra länder i Europa om höjningar av försvarsanslagen och EU har utvecklat en strategi för att minska beroendet av importerad energi. Effekten på finansmarknaden har varit stigande kurser för bolag med verksamhet eller koppling till energieffektivisering, energiomställning samt försvarsindustri.

Inflationsproblematiken riskerar att förvärras då prisstegringar på en rad råvaror förstärkts i samband med att Ryssland genom sanktioner och bojkott stängs ute från världsmarknaden. Centralbankerna har därför en utmanande situation framför sig då de ska hantera ett ökande inflationstryck p.g.a. de ekonomiska sanktionerna, samtidigt som tillväxten i ekonomierna försvagas av samma anledning. En global recession bedöms idag inte vara aktuell, även om vinstprognoser för bolag och den globala tillväxten sannolikt kommer justeras ner under 2022.

Finansiella instrument

Slussgården har ränteswappar för räntesäkring av delar av lånen i moderbolaget och fastighetsbolagen.

Överskottslikviditet i SKR som härrör från externfinansierade projekt är placerade på bankkonto. Av SKR:s egna medel är 182 mkr placerade i räntefonder med låg risk.

I SKR Kapitalförvaltning AB utgörs tillåtna tillgångsslag av räntebärande värdepapper, räntefonder, aktiefonder och absolutavkastande fonder. Bolagets räntebärande värdepapper ska vara denominerade i svenska kronor. Innehav i utländsk valuta inom ramen för en räntefond, ska kurssäkras till svenska kronor. Innehav i utländska aktiefonder valutasäkras normalt inte.

Personal

SKR hade 2021 en personalomsättning på 9 %, varav 2 % var pensionsavgångar (föregående år 10 % respektive 2 %). Anställningsvillkor regleras i kollektivavtal. Det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs inom ramen för ett samverkansavtal och ordinarie uppföljningssystem. Arbetsmiljöromd och medarbetarundersökningar är underlag för utveckling av fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Lönekartläggning genomförs varje år.

Miljö

Slussgården arbetar i enlighet med en femårig hållbarhetsstrategi med ett tydligt kundfokus. Hela serviceleveransen genomsyras med anledning av detta så långt som möjligt av hållbara val och samhällspåverkan ur såväl ett ekonomisk, miljömässigt som socialt perspektiv. Arbetet med energieffektivisering pågår löpande i fastighetsbolagen och el köps enbart från förnyelsebara källor. Det pågår också satsningar på t.ex. förbättrad källsortering.

I egenskap av etablerat fastighetsbolag finns ett hållbarhetsprogram vid ombyggnationer och förvaltningen av fastigheterna präglas av ett miljötänk där det ständigt strävas efter att framtidssäkra och göra hållbara val. Programmet grundar sig i UN Global Compact och dess principer kring mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption. Tre av fastigheterna är certifierade enligt Miljöklassad byggnad brons.

Hållbarhetsredovisning

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har SKR valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten återfinns på sidorna 51-59 i detta tryckta dokument.

Utveckling av verksamhet, ställning och resultat

<i>Koncernen (tkr)</i>	2021	2020	2019	2018	2017
Totala intäkter	1 619 961	1 561 194	1 704 974	1 853 758	1 873 456
Rörelseresultat	106 863	196 624	56 181	89 756	307 504
Resultat e finansiella poster	225 095	210 760	85 411	120 168	331 823
Balansomslutning	3 859 876	3 705 067	3 608 680	3 651 652	3 544 942
Soliditet ⁽¹⁾	65%	63%	60%	57%	56%
Avkastning på eget kapital ⁽²⁾	7,5%	8,1%	2,8%	4,5%	16,3%
Avkastning på totalt kapital ⁽³⁾	6,2%	6,0%	2,6%	3,6%	9,6%
Medelantal anställda	715	714	761	738	690

<i>Moderföreningen (tkr)</i>	2021	2020	2019	2018	2017
Totala intäkter	1 216 963	1 176 814	1 282 272	1 327 498	1 228 559
Nettoomsättning	89 065	85 659	129 964	120 662	163 107
Rörelseresultat	-298	11 275	-40 827	-38 726	-14 088
Resultat e finansiella poster	19 307	28 791	-23 970	-21 836	1 377
Balansomslutning	1 777 327	1 802 534	1 934 083	1 892 902	1 837 594
Soliditet ⁽¹⁾	55%	53%	48%	50%	53%
Avkastning på eget kapital ⁽²⁾	2,0%	3,1%	-2,6%	-2,3%	0,1%
Avkastning på totalt kapital ⁽³⁾	1,1%	1,5%	-1,3%	-1,2%	0,1%
Medelantal anställda	467	469	493	497	448

⁽¹⁾ Justerat eget kapital / Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital + obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

⁽²⁾ Årets resultat / Genomsnittligt justerat Eget kapital

⁽³⁾ (Resultat efter finansiella intäkter och kostnader + räntekostnader) / Genomsnittlig balansomslutning

Förslag till vinstdeposition

Till Sveriges Kommuner och Regioners förfogande står (belopp i tkr)

Balanserade vinstmedel	898 989 528
Årets resultat	19 306 900
Summa	918 296 428
Styrelsens föreslår att i ny räkning balanseras	918 296 428
Summa	918 296 428

Vad beträffar moderföreningens och koncernens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, rapporter över eget kapital, kassaflödesanalyser samt noter. Alla belopp uttrycks i tusentals svenska kronor där ej annat anges.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021	2020
Rörelsens intäkter			
Förbundsavgift		521 646	521 646
Bidrag	5	579 432	542 127
Nettoomsättning	6	491 277	469 064
Övriga rörelseintäkter		27 606	28 357
		1 619 961	1 561 194
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-9 107	-10 482
Handelsvaror		-53 587	-25 998
Övriga externa kostnader	8,9	-718 604	-644 483
Personalkostnader	10	-678 086	-690 614
Avskrivningar	17-22	-62 211	-66 824
Resultat från andelar i intresseföretag	12	8 497	73 831
Rörelseresultat		106 863	196 624
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper	13	119 186	16 424
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	14	6 716	6 534
Räntekostnader och liknande resultatposter	15	-7 670	-8 822
Resultat efter finansiella poster		225 095	210 760
Skatt på årets resultat	16	-43 521	-27 480
Årets resultat		181 574	183 280
- Varav moderföreningens andel		180 889	182 772
- Varav minoritetens aktieägare		685	508

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Programvaror	17	13 227	17 874
Licenser	18	413	0
Goodwill	19	267	459
		13 907	18 333
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	20	934 347	926 515
Inventarier och installationer	22	152 588	103 314
Pågående nyanläggningar m.m	23	77 481	27 835
		1 164 416	1 057 664
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	25	381 272	386 424
Andra långfristiga värdepappersinnehav	26	1 556 694	1 412 584
Uppskjuten skattefordran	28	2 544	7
Andra långfristiga fordringar		487	1 937
		1 940 995	1 800 952
Summa anläggningstillgångar		3 119 318	2 876 949
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Färdiga varor och handelsvaror		25 059	2 724
		25 059	2 724
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		93 088	92 495
Skattefordringar		30 713	12 545
Övriga fordringar		38 522	193 121
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29	117 199	69 049
		279 522	367 210
Kortfristiga placeringar			
Kortfristiga placeringar		52 491	51 529
		52 491	51 529
Kassa och bank		383 486	406 655
Summa omsättningstillgångar		740 558	828 118
SUMMA TILLGÅNGAR		3 859 876	3 705 067

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Annat eget kapital inklusive årets resultat		2 507 419	2 326 531
Eget kapital hänförligt till moderföreningen		2 507 419	2 326 531
Minoritetsintresse		10 281	9 599
Summa eget kapital		2 517 700	2 336 130
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	27	16 042	13 427
Uppskjutna skatteskulder	28	64 382	51 752
		80 424	65 179
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	30	346 808	237 923
Övriga långfristiga skulder	30	1 248	1 329
		348 056	239 252
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	30	243 254	372 545
Leverantörsskulder		216 589	211 411
Aktuella skatteskulder		5 149	7 549
Övriga kortfristiga skulder		18 073	28 998
Uppslupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	430 631	444 003
		913 696	1 064 506
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		3 859 876	3 705 067

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING EGET KAPITAL

	Annat eget kapital inklusive årets resultat	Summa eget hänförligt till moderföreningens aktieägare	Minoritetsintresse	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2020	2 143 654	2143 654	9 196	2 152 850
Årets resultat	182 772	182 772	508	183 280
Justering minoritetsintresse	105	105	-105	0
Utgående balans per 31 december 2020	2 326 531	2 326 531	9 599	2 336 130

	Annat eget kapital inklusive årets resultat	Summa eget hänförligt till moderföreningens aktieägare	Minoritetsintresse	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2021	2 326 531	2 326 531	9 599	2 336 130
Årets resultat	180 888	180 888	685	181 573
Justering minoritetsintresse	0	0	-3	-3
Utgående balans per 31 december 2021	2 507 419	2 507 419	10 281	2 517 700

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr

	Not	2021	2020
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		106 863	196 624
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	34	87 434	6 980
		194 297	203 604
Erhållen ränta		5 926	1 310
Erlagd ränta		-7 308	-8 822
Betald skatt	35	-53 996	-20 761
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		138 919	175 332
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager		-43 599	159
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		105 867	-30 627
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelseskulder		-19 201	-75 159
Kassaflöde från den löpande verksamheten		181 986	69 704
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	17	-1 534	-4 279
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	20-23	-173 069	-50 831
Förvärv av långfristiga värdepapper	26	-280 105	-354 713
Erhållen utdelning intressebolag		13 650	0
Avyttring av intresseföretagsandelar	25	0	43
Lämnat aktieägartillskott	25	0	-10 000
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		375	0
Avyttring långfristiga värdepapper	26	255 445	347 781
Förändring av långfristiga fordringar		1 450	650
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-183 788	-71 349
Finansieringsverksamheten			
Amortering av skuld		-374 940	-409 403
Upptagna lån		354 535	395 673
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-20 405	-13 730
Årets kassaflöde		-22 208	-15 375
Likvida medel vid årets början		458 184	473 559
Likvida medel vid årets slut		435 977	458 184
- varav kortfristiga placeringar		52 491	51 529

MODERFÖRENINGENS RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021	2020
Rörelsens intäkter			
Förbundsavgift		521 646	521 646
Bidrag	5	579 432	542 127
Nettoomsättning	6,7	89 065	85 659
Övriga rörelseintäkter		26 820	27 382
		1 216 963	1 176 814
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	7,8,9	-759 846	-679 734
Personalkostnader	10	-454 415	-483 805
Avskrivningar	18,21,22	-3 000	-2 000
Rörelseresultat		-298	11 275
<i>Resultat från finansiella poster:</i>			
Resultat från andelar i koncernföretag	11	20 000	15 015
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	14,15	-379	2 532
Räntekostnader och liknande resultatposter	14,15	-16	-31
Resultat efter finansiella poster		19 307	28 791
Resultat före skatt		19 307	28 791
Skatt på årets resultat	16	0	0
ÅRETS RESULTAT		19 307	28 791

MODERFÖRENINGENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Immateriella tillgångar	17, 18	413	622
		413	622
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	65	988
Inventarier och installationer	22	8 797	3 733
		8 862	4 721
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	24	1 200 693	1 200 693
Andra långfristiga värdepappersinnehav	26	181 767	182 150
Andelar långfristiga fordringar		0	800
		1 382 460	1 383 643
Summa anläggningstillgångar		1 391 736	1 388 986
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Färdiga varor och handelsvaror		2 140	0
		2 140	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		34 338	42 314
Fodringar hos koncernföretag		34 334	24 884
Skattefordringar		17 103	8 180
Övriga fordringar		10 331	154 277
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29	80 967	41 424
		177 073	271 079
Kassa och bank		206 379	142 469
Summa omsättningstillgångar		385 592	413 548
SUMMA TILLGÅNGAR		1 777 327	1 802 534

MODERFÖRENINGENS BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital			
Eget kapital		50 958	50 958
Fria reserver		898 989	870 198
Årets resultat		19 307	28 791
Summa eget kapital		969 254	949 947
Långfristiga skulder			
Avsättningar för pensioner m.m		4 742	5 392
Summa långfristiga skulder		4 742	5 392
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		150 214	178 224
Kortfristiga skulder till koncernföretag		289 193	294 729
Övriga kortfristiga skulder		13 852	16 216
Uppslupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	350 072	358 024
Summa kortfristiga skulder		803 331	847 193
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 777 327	1 802 533

MODERFÖRENINGENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING EGET KAPITAL

	Eget kapital	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2020	50 958	894 168	-23 970	921 156
Disposition av föregående års resultat		-23 970	23 970	0
Årets resultat			28 791	28 791
Utgående balans per 31 december 2020	50 958	870 198	28 791	949 947

	Eget kapital	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2021	50 958	870 198	28 791	949 947
Disposition av föregående års resultat		28 791	-28 791	0
Årets resultat			19 307	19 307
Utgående balans per 31 december 2021	50 958	898 989	19 307	969 254

MODERFÖRENINGENS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr

	Not	2021	2020
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		-298	11 275
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	34	2 349	3 395
Erhållen ränta		4	5
Erlagd ränta		-16	-31
Betald skatt		-8 923	-1 929
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-6 884	12 715
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager		-2 140	0
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		102 929	-15 955
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelseskulder		-43 862	-161 735
Kassaflöde från den löpande verksamheten		50 043	-164 975
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella och materiella anläggningstillgångar	22	-6 933	-2 895
Ökning(-)/minskningar(+) av långfristiga fordringar		800	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 133	-2 895
Finansieringsverksamheten			
Erhållen utdelning		20 000	15 015
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		20 000	15 015
Årets kassaflöde		63 910	-152 855
Likvida medel vid årets början		142 469	295 324
Likvida medel vid årets slut		206 379	142 469

NOTER

Not 1 Allmän information

Sveriges Kommuner och Regioner, med organisationsnummer 222000-0315, är en ideell förening registrerad i Sverige med säte i Stockholm.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är en sammanslutning för kommuner och regioner i Sverige vars verksamhet bygger på den lokala och regionala demokratin. Förbundet är en arbetsgivar- och intresseorganisation.

Samtliga kommuner och regioner är medlemmar. Förbundet är en ideell förening och verksamheten leds av en styrelse utsedd av kongressen. Till stöd finns en kansliorganisation.

SKR företräder medlemmarnas intressen och ska med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin stödja dem i utvecklingen av välfärdstjänster. Förbundet har till huvuduppgift att utveckla den kommunala självstyrelsen med stort handlingsutrymme och stark medborgerlig förankring. Insatser för att stödja medlemmarna sker framförallt genom intressebevakning, verksamhetsutveckling samt rådgivning och service.

Not 2 Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Föreningen tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3").

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföreningen SKR och de företag över vilka moderföreningen direkt eller indirekt har bestämmande inflytande (dotterföretag). Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett annat företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen av om ett bestämmande inflytande föreligger, ska hänsyn tas till innehav av finansiella instrument som är potentiellt röstberättigade och som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras till röstberättigade eget kapitalinstrument. Hänsyn ska också tas till om företaget genom agent har möjlighet att styra verksamheten. Bestämmande inflytande föreligger i normalfallet då moderföreningen direkt eller indirekt innehar aktier som representerar mer än 50 % av rösterna.

Ett dotterföretags intäkter och kostnader tas in i koncernredovisningen från och med tidpunkten för förvärvet till och med den tidpunkt då moderföreningen inte längre har ett bestämmande inflytande över dotterföretaget. Se avsnitt Rörelseförvärv nedan för redovisning av förvärv och avyttring av dotterföretag.

Redovisningsprinciperna för dotterföretag överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper. Alla koncerninterna transaktioner, mellanhavanden samt realiserade vinster och förluster hänförliga till koncerninterna transaktioner har eliminerats vid upprättandet av koncernredovisningen.

Minoritetsintresse

Koncernens resultat och komponenter i eget kapital är hänförligt till moderföreningens ägare och minoritetsintresse. Minoritetsintressen redovisas separat inom eget kapital i koncernbalansräkningen och i direkt anslutning till posten Årets resultat i koncernresultaträkningen. Om koncernmässigt eget kapital avseende dotterföretaget är negativt, redovisas minoritetsintresset i dotterföretaget som en fordran på minoriteten, en negativ post inom eget kapital, endast om minoriteten har en bindande förpliktelse att täcka kapitalunderskottet och har förmåga att fullgöra förpliktelsen.

Rörelseförvärv

Rörelseförvärv redovisas enligt förvärvsmetoden.

Köpeskillingen för rörelseförvärvet värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten, vilket beräknas som summan av de verkliga värdena per förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder samt emitterade eget kapital-instrument och utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet. Exempel på utgifter är transaktionskostnader. I köpeskillingen ingår villkorad köpeskillning, förutsatt att det vid förvärvstidpunkten är sannolikt att köpeskillingen kommer att justeras vid en senare tidpunkt och att beloppet kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Anskaffningsvärdet för den förvärvade enheten justeras på balansdagen och när den slutliga köpeskillingen fastställs, dock ej senare än ett år efter förvärvstidpunkten.

De identifierbara förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna redovisas till verkligt värde per förvärvstidpunkten med följande undantag:

- pensionsförpliktelser fastställs enligt K3 kapitel 28 Ersättningar till anställda,
- uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder fastställs enligt K3 kapitel 29 Inkomstskatter,
- skulder för aktierelaterade ersättningar fastställs enligt K3 kapitel 26 Aktierelaterade ersättningar,
- immateriella tillgångar utan aktiv marknad, samt
- ansvarsförbindelser vilka värderas enligt K3 kapitel 21 Avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar.

En avsättning som avser utgifter för omstrukturering av den förvärvade enhetens verksamhet ingår i förvärvsanalysen endast i den utsträckning som den förvärvade enheten redan före förvärvstidpunkten uppfyller villkoren för att få redovisa en avsättning.

Värdering av minoritetens andel av tillgångar och skulder vid förvärvstidpunkten

Vid förvärv av färre än samtliga andelar av den förvärvade enheten läggs värdet av minoritetens andel till anskaffningsvärdet. Minoritetens andel av den förvärvade enhetens tillgångar och skulder, inklusive goodwill eller negativ goodwill värderas till verkligt värde.

Goodwill och negativ goodwill

Vid rörelseförvärv där summan av köpeskillingen, verkligt värde på minoritetens andelar och verkligt värde vid förvärvstidpunkten på tidigare aktieinnehav överstiger verkligt värde vid förvärvstidpunkten på identifierbara förvärvade nettotillgångar redovisas skillnaden som goodwill i koncernbalansräkningen. Om skillnaden är negativ, ska värdet på identifierbara tillgångar och skulder omprövas. Negativ goodwill som motsvarar förväntade framtida förluster intäktsförs i takt med att förlusterna uppkommer. Negativ goodwill som motsvarar verkligt värde på icke monetära tillgångar upplöses i resultaträkningen under tillgångarnas kvarvarande vägda genomsnittliga nyttjandeperiod. Den del av negativ goodwill som överstiger de identifierbara icke-monetära tillgångarnas verkliga värde redovisas direkt i resultaträkningen. Se även avsnitt Goodwill nedan.

Förändringar i innehavet

Förvärv eller avyttring av andelar i företag som är dotterföretag såväl före som efter förändringen anses vara en transaktion mellan ägare och effekten av transaktionen redovisas direkt i eget kapital.

Förvärvas ytterligare andelar i ett företag som inte är dotterföretag så att bestämmande inflytande uppkommer, anses de ursprungliga andelarna i koncernredovisningen avyttrade. Den vinst eller förlust, beräknad som skillnaden mellan verkligt värde och koncernmässigt redovisat värde, redovisas i koncernresultaträkningen.

När moderföreningen förlorar bestämmande inflytande över ett dotterföretag, anses samtliga andelar avyttrade och den vinst eller förlust som uppstår vid avyttringen redovisas i koncernresultaträkningen. Finns andelar kvar efter avyttringen, redovisas de enligt kapitel 11 Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet.

Goodwill

Goodwill utgör skillnaden mellan anskaffningsvärdet och koncernens andel av det verkliga värdet på ett förvärvat dotterföretags identifierbara tillgångar och skulder på förvärvsdagen. Vid förvärvstidpunkten redovisas goodwill till anskaffningsvärde och efter det första redovisningstillfället värderas den till anskaffningsvärde efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Goodwill skrivs av över den förväntade nyttjandeperioden vilken uppgår till mellan 5 år.

Per varje balansdag gör företaget en bedömning om det finns någon indikation på att värdet av goodwill är lägre än det redovisade värdet. Finns det en sådan indikation beräknar företaget återvinningsvärdet för goodwill och upprättar en nedskrivningsprövning. Vid prövning av nedskrivningsbehov fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av förvärvet. Om återvinningsvärdet för en kassagenererande enhet fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, fördelas nedskrivningsbeloppet, först minskas det redovisade värdet för goodwill som hänförs till den kassagenererande enheten och sedan minskas det redovisade värdet på övriga tillgångar i proportion till det redovisade värdet för varje tillgång i enheten.

En redovisad nedskrivning av goodwill återförs i en senare period endast om nedskrivningen föranleddes av en särskild extern omständighet av ovanlig karaktär som inte förväntas upprepas och senare händelser har inträffat som upphäver verkningarna av denna omständighet.

Andelar i intresseföretag

Ett intresseföretag är ett företag där koncernen utövar ett betydande men inte bestämmande inflytande, normalt omfattar det företag där koncernen innehar 20 % - 50 % av rösterna. Andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Inera AB redovisas som ett intresseföretag trots att ägarandelen överstiger 50 %, vilket beror på att övriga ägare, enligt avtal, tillsammans har ett bestämmande inflytande över bolaget.

Vid tillämpning av kapitalandelsmetoden redovisas en investering i ett intresseföretag inledningsvis till tillgångens anskaffningsvärde. Det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att beakta koncernens andel av intresseföretagets resultat efter förvärvstidpunkten. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar investeringens redovisade värde. Det redovisade värdet justeras även för att återspegla andra förändringar intresseföretagets eget kapital.

Om koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger det redovisade värdet på andelarna i intresseföretaget, minskas det redovisade värdet tills det redovisade värdet är noll. Ytterligare förluster redovisas som avsättning endast till den del ägarföretaget har en legal förpliktelse eller informell förpliktelse att täcka förlusterna eller om ägarföretaget gjort utbetalningar för intresseföretagets räkning. Redovisar intresseföretaget kommande räkenskapsår vinst ska ägarföretaget redovisa sin andel av vinster först när dessa överstiger andelen av de förluster som inte har redovisats av ägarföretaget.

Andel i intresseföretagets resultat efter skatt redovisas som "Resultat från andelar i intresseföretag och joint ventures" i koncernens resultaträkning.

Förändringar i innehavet

Förvärvas ytterligare andelar i ett företag som såväl före som efter förvärvet är intresseföretag, värderas de andelar som ägdes före förvärvet inte om. Avyttras andelar i ett intresseföretag så att betydande inflytande inte längre föreligger, anses samtliga andelar som avyttrade och vinst eller förlust vid avyttringen redovisas i koncernresultaträkningen. Finns andelar kvar efter avyttringen, redovisas de enligt kapitel 11 Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdesskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

För information om koncernens intäktsfördelning per verksamhetsområde hänvisas till not 6 nedan.

Varuförsäljning

Intäkter från försäljning av varor redovisas när varorna levererats och äganderätten har överförts till kunden, varmed samtliga villkor nedan är uppfyllda:

- Företaget har överfört de väsentliga risker och fördelar som är förknippade med varornas ägande,
- företaget inte längre har något sådant engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar inte heller utövar någon reell kontroll över de sålda varorna,
- inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- det ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget, och
- de utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Försäljning av tjänster

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levereras eller förbrukas.

Utdelning och ränteintäkter

Utdelningsintäkter redovisas när ägarens rätt att erhålla betalning har fastställts.

Ränteintäkter redovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla framtida in- och utbetalningar under räntebindingstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag redovisas i enlighet med BFNAR 2012:1, vilket innebär att endast det inflöde av ekonomiska fördelar som en förening erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning får redovisas som intäkt. Bidrag som endast vidareförmedlas redovisas över balansräkningen.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller beräknas få.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Leasetagare

Leasingavgifter vid operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar användarens ekonomiska nytta över tiden.

Leasegivare

Leasingintäkter vid operationella leasingavtal intäktsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar hur de ekonomiska fördelar som hänförs till objektet minskar över tiden.

Utländsk valuta

Koncernens redovisningsvaluta är svenska kronor (SEK).

Omräkning av poster i utländsk valuta

Vid varje balansdag räknas monetära poster i utländsk valuta om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster, som värderas till historiskt anskaffningsvärde i en utländsk valuta, räknas inte om. Valutakursdifferenser redovisas i rörelseresultatet eller som finansiell post utifrån den underliggande affärshändelsen, i den period de uppstår.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m. samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

För förmånsbestämda pensionsförpliktelser har företaget en förpliktelse att lämna överenskomna ersättningar till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt risken att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk)

SKR:s förmånsbestämda pensionsförpliktelser är tryggade genom SKR Pensionsstiftelse. En avsättning redovisas endast om stiftelsens förmögenhet värderad till marknadsvärde understiger förpliktelsen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den sk balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Immateriella tillgångar

Anskaffning genom separata förvärv

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod, vilken uppskattas till 3-5 år. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåttriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Goodwill

Goodwill redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar

Aktiverade utvecklingskostnader	20-33%
Programvaror	20%
Goodwill	20%

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader	1,5-3%
Inventarier och installationer	20-33%

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåttriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

Vid varje balansdag analyserar bolagen i koncernen de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som företaget beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har företaget använt budget och prognoser för de kommande tio åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning kostnadsförs omedelbart i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör företaget en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Finansiella instrument

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när företaget blir part till instrumentets avtalsenliga villkor. En finansiell tillgång bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången upphör, regleras eller när företaget förlorar kontrollen över den. En finansiell skuld, eller del av finansiell skuld, bokas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgörs eller på annat sätt upphör.

Vid det första redovisningstillfället värderas omsättningstillgångar och kortfristiga skulder till anskaffningsvärde. Långfristiga fordringar samt långfristiga skulder värderas vid det första redovisningstillfället till anskaffningsvärde.

Vid värdering efter det första redovisningstillfället värderas omsättningstillgångar enligt lägsta värdets princip, dvs. det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Kortfristiga skulder värderas till nominellt belopp.

Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första redovisningstillfället till anskaffningsvärde.

Derivatinstrument

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärdet enligt 11 kapitlet BFNAR 2012:1. Anskaffningsvärdet bestäms utifrån transaktionspriset inklusive direkta transaktionskostnader. Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir bundet till instrumentets avtalsmässiga villkor. Derivatinstrument värderas enligt grundregeln till lägsta värdets princip efter det första redovisningstillfället såvida säkringsredovisning inte tillämpas. Fastighetsverksamheten finansierar en del av genomförda investeringar med lån. För att reducera osäkerheten beträffande den framtida räntekostnaden för moderbolaget Slussgården AB och fastighetskoncernens upplåning till rörlig ränta säkras dessa ränterisker genom ränteswappar och räntetak (cap). Dessa säkringar uppfyller kriterierna för säkringsredovisning vilket innebär att resultatpåverkan av dessa säkringar redovisas i resultatet i samband med att de realiserar.

Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag utvärderar företaget om det finns indikationer på att en eller flera finansiella anläggningstillgångar minskat i värde.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas genom tillämpning av först- in-först-ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärde är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade kostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen. I anskaffningsvärdet ingår utgifter för inköp, tillverkning samt andra utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I anskaffningsvärdet för en egentillverkad tillgång ingår, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skäligen andel av indirekta tillverkningskostnader.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir, eller en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Eventualförpliktelser framgår av not.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Not 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedan redogörs för de viktigaste antagandena om framtiden, och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar per balansdagen, som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

Värdering av förvaltningsfastigheter

Koncernen redovisar sina förvaltningsfastigheter till upplupet anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. De förvaltningsfastigheter som innehas av Slussgården Jupiter AB, Slussgården Saturnus AB samt Slussgården Överkikaren AB har så stora bedömda övervärden att värdeförändringar på dessa ej bedöms få genomslag på koncernens finansiella rapportering. Enligt K3-regelverket har nyttjandetider för fastigheternas olika komponenter bedömts utifrån anskaffningsår och förväntad livslängd kombinerat med okulära besiktningar. Moderbolagets personal utöver därtill löpande tillsyn av fastigheterna varvid förändringar i livslängder skall kunna identifieras och åtgärdas på ett tidigt stadium.

Skatt

Koncernens skattemässiga underskottsavdrag i Slussgården Högberga AB har ej bedömts kunna nyttjas mot framtida vinster inom rimlig tid p.g.a. koncernbidragsspärrar varför dessa underskottsavdrag ej har aktiverats. Uppskjutna skattefordringar/skatteskulder rörande temporära skillnader på fastigheter har dock balansförts i samtliga fall.

Finansiella instrument

Koncernen värderar sina finansiella placeringar till lägsta värdets princip. Marknadsvärdet av tillgångarna var per bokslutdatum 326 mkr högre än anskaffningsvärdet. Medan koncernens aktieinnehav delvis är exponerat mot valutakursförändringar i dollar och euro är samtliga ränteinnehav denominerade i svenska kronor.

Kund- och hyresfordringar

Koncernens kund- och hyresfordringar redovisas till det belopp som förväntas inflyta. Kreditrisk och motpartsrisken i fordringarna är låg då fordringarna dels är fördelade på många parter och dels då fordringarna avser kunder verksamma inom offentlig sektor.

Räntebärande skulder

Bolaget har externa krediter, vilka löper med en rörlig ränta. Riskexponeringen avseende ökade marknadsräntor har säkrats genom derivatkontrakt i form av räntewappar.

Not 4 Derivat och finansiella instrument

Koncernen innehar derivatkontrakt i form av räntewappar. Det verkliga värdet av dessa derivat uppgår till ett totalt belopp om -2 765 (-6 433) tkr.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att verkligt värde eller framtida kassaflöden fluktuerar till följd av ändrade valutakurser. Koncernen bedriver endast verksamhet i Sverige och är därigenom inte exponerad för valutarisk förutom i ringa omfattning. Exponeringen för valutarisk härrör huvudsakligen från utländska aktiefonds innehav i SKR Kapitalförvaltning AB.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att verkligt värde eller framtida kassaflöden fluktuerar till följd av ändrade marknadsräntor. Koncernens är främst exponerad för ränterisk genom sin lånefinansiering och sina räntebärande instrument.

Not 5 Bidrag moderföreningen

	2021	2020
Statliga bidrag	561 794	429 188
Intäkter från regioner	3 033	1 450
Övriga bidrag	14 605	111 489
Summa	579 432	542 127

Statliga bidrag hänförligt till avtal med statliga myndigheter gällande projekt och utvecklingsarbetet där förbundet medverkar aktivt redovisas över resultaträkningen.

Statliga bidrag där förbundet endast agerar som en förmedlare redovisas över balansräkningen. Detta innebär att av de totala statliga bidragen på 2 332 478 tkr (2 346 484 tkr) redovisas endast 561 794 tkr (429 188 tkr) över resultaträkningen. Resterande del bokförs direkt över balansräkningen.

Not 6 Nettoomsättning per rörelsegren

Koncernen	2021	2020
Kvalitetssäkringsverksamhet	37 614	33 788
Utbildningsverksamhet	12 059	1 718
Bistandsverksamhet	-2 749	868
Fastighetsverksamhet	122 008	119 869
Tidningar/skrifter	274	239
Handels- och förslagsverksamhet	21 237	23 818
Upphandlingsverksamhet	172 967	173 679
Konferensverksamhet	40 932	28 940
Konsultverksamhet	86 935	86 145
Summa	491 277	469 064

Moderföreningen	2021	2020
Konferensverksamhet	40 932	28 940
Konsultverksamhet	47 859	56 481
Skrifter, kommissionsförsäljning	274	239
Summa	89 065	85 660

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Av moderföreningens totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 28,7 % (30,6 %) av inköpen och 19,8 % (16,5 %) av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som moderföreningen tillhör.

Not 8 Arvode och kostnader till revisorer

Koncernen	2021	2020
<i>Ernst & Young AB</i>		
Revisionsuppdrag	1 310	1 482
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	417	618
Summa	1 980	2 100

Koncernen	2021	2020
<i>Ernst & Young AB</i>		
Revisionsuppdrag	512	584
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	89	285
Summa	854	869

Not 9 Leasing

Koncernen som leasetagare	2021	2020
Förfallotidpunkt för framtida leasingavgifter		
Inom ett år	16 858	16 462
Senare än ett år men inom fem år	53 278	53 603
Senare än fem år	16 370	27 111
Betalda leasingavgifter i koncernen under innevarande år	19 765	20 001

Leasingavgifterna avser i huvudsak tomtgäldsavgifter till Stockholms stad.

Moderföreningen	2021	2020
Förfallotidpunkt för framtida leasingavgifter		
Inom ett år	93 545	83 514
Senare än ett år men inom fem år	186 716	0
Betalda leasingavgifter i koncernen under innevarande år	80 215	87 320

Koncernen som leasegivare	2021	2020
Förfallotidpunkt för framtida leasingavgifter		
Inom ett år	108 664	92 986
Senare än ett år men inom fem år	211 765	9 690
Senare än fem år	0	0
Betalda leasingavgifter i koncernen under innevarande år	95 624	94 711

Leasingavgifterna avser i sin helhet Slussgårdens fastighetsuthyrningsverksamhet.

Not 10 Anställda och personalkostnader

	Koncernen	Koncernen	Moderföreningen	Moderföreningen
<i>Medelantalet anställda*</i>	2021	2020	2021	2020
Kvinnor	487	486	317	314
Män	228	228	150	155
Totalt	715	714	467	469

*Jämförelsesiffran för 2020 är justerad.

	Koncernen	Koncernen	Moderföreningen	Moderföreningen
<i>Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen</i>	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
styrelseledamöter				
kvinnor	31	30	12	12
män	26	27	9	9
Andra pers i ledningen inkl VD				
kvinnor	15	16	6	6
män	13	11	4	4
Totalt	85	84	31	

	2021	2021	2020	2020
<i>Löner, andra ersättningar och sociala kostnader</i>	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader
Moderföreningen	318 984	119 336	326 864	136 356
(varav pensionskostnader)		(16 751)		(30 433)
Dotterföretag	144 939	70 680	141 843	60 280
(varav pensionskostnader)		-(7 778)		-(4 672)
Koncernen totalt	463 923	190 016	468 707	196 636
(varav pensionskostnader)		(8 973)		(25 761)

* Pensionskostnaderna i moderföreningen redovisas netto efter erhållen gottgörelse från SKR Pensionsstiftelse med 55 (44) mkr.

Av moderföreningens pensionskostnader avser 0 (65) tkr gruppen styrelse och VD. Moderföreningens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 4 742 (4 071) tkr.

Av koncernens pensionskostnader avser 1 697 (1 868) tkr gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 4 742 (4 071) tkr. Utestående pensionsförpliktelser till tidigare VD i SKR Företag AB uppgår till 8 034 tkr.

	2021	2021	2020	2020
<i>Löner, andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda</i>	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderföreningen	10 506	308 478	11 403	315 461
Dotterföretag	8 268	136 671	7 282	134 561
Koncernen totalt	18 774	445 149	18 685	450 022
(varav tantiem o.d.)		(-)	(-)	

Avgångsvederlag

Inom koncernen har avtal träffats med VD i respektive dotterbolag, varigenom VD har rätt till avgångsvederlag på 1224 månader.

Not 11 Resultat från andelar i koncernföretag

Moderföreningen	2021	2020
Utdelning från SKR företag	20 000	15 015
Summa	20 000	15 015

Not 12 Resultat från andelar i intresseföretag

Koncernen	2021	2020
Resultatandel i SOS Alarm Sverige AB (50%)	-15 743	25 832
Resultatandel i KPA AB (40%)	6 596	-5 683
Resultatandel i Inera AB (51%)	17 644	53 682
Summa	8 497	73 831

Not 13 Resultat från övriga värdepapper

Koncernen	2021	2020
Realisationsresultat vid försäljning av värdepapper	113 213	9 749
Utdelningar	341	308
Återföring nedskrivningar	152	0
Övriga finansiella intäkter	5 479	6 367
Summa	119 186	16 424

Not 14 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2021	2020
Ränteintäkter	6 716	6 534
Summa	6 716	6 534

Moderföreningen	2021	2020
Ränteintäkter koncernföretag	0	0
Ränteintäkter övriga	-384	2 527
Summa	-384	2 527

Not 15 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2021	2020
Räntekostnader	-4 260	-5 783
Räntekostnader räntederivat	-3 061	-3 016
Övriga finansiella kostnader	-348	-22
Summa	-7 670	-8 822

Moderföreningen	2021	2020
Räntekostnader koncernföretag	0	0
Räntekostnader övriga	-10	-26
Summa	-10	-26

Not 16 Skatt på årets resultat

Koncernen	2021	2020
Aktuell skatt	-33 249	-26 109
Skatt hänförlig till tidigare år	0	1 927
Uppskjuten skatt	-10 272	-3 298
Skatt på årets resultat	-43 521	-27 480

Koncernen	2021	2020
Avstämning årets skattekostnad		
Redovisat resultat före skatt	225 095	210 760
Skatt beräknad enligt svensk skattesats	-46 359	-45 112
Skatteeffekt avseende:		
Resultatandelar enligt kapitalandelsmetoden	-1 061	15 800
Avskrivning av koncernmässiga övervärden	1 952	-1 059
Ej skattepliktiga intäkter	54 573	61
Övriga ej avdragsgilla intäkter	-48 971	-1 137
Skatt på schablonintäkter	-1 705	-1 563
Avdrag kopplat till det utvidgade reparationsbegreppet (URB)	2 544	0
Ändrad skattesats uppskjuten skatt	137	1 193
Ej redovisade underskottsavdrag	-6 076	0
Ianspråkstagande av underskottsavdrag	1 445	3 803
Summa	-43 521	-28 014

Justeringar som redovisats innevarande år avseende tidigare års aktuella skatt	0	534
--	---	-----

Årets redovisade skattekostnad	-43 521	-27 014
---------------------------------------	----------------	----------------

Effektiv skattesats	19,3%	13,0%
----------------------------	--------------	--------------

Moderföreningen	2021	2020
Avstämning årets skattekostnad		
Redovisat resultat före skatt	19 307	28 791
Skatt beräknad enligt svensk skattesats	-3 977	-6 161
Skatteeffekt avseende:		
Ej skattepliktiga intäkter	58 698	3 213
Övriga ej avdragsgilla intäkter	48 647	-791
Ej redovisade underskottsavdrag	-6 074	0
Ianspråkstagande av underskottsavdrag	0	3 739
Summa	0	0
Effektiv skattesats	0,0%	0,0%

Not 17 Programvaror

Koncernen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	34 394	31 347
Omklassificering (licenser)	-625	
Nyanskaffningar	1 534	4 279
Avyttringar och utrangeringar	0	-1 232
Summa	35 303	34 394
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-16 521	-12 050
Omklassificering (licenser)	202	0
Avyttringar och utrangeringar	-1	1 232
Årets avskrivningar enligt plan	-5 757	-5 702
Summa	-22 076	-16 521
Planenligt restvärde vid årets slut	13 227	17 874

Moderföreningen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	625	0
Avyttringar och utrangeringar		
Omklassificering	-625	
Nyanskaffningar	0	625
Summa	0	625
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-3	0
Avyttringar och utrangeringar	0	0
Omklassificering	3	0
Årets avskrivningar enligt plan	0	-3
Summa	0	-3
Planenligt restvärde vid årets slut	0	622

Not 18 Licenser

Koncernen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	0	0
Avyttringar och utrangeringar		
Omklassificering (licenser)	625	0
Nyanskaffningar	0	0
Summa	625	0
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	0	0
Avyttringar och utrangeringar		
Omklassificering	-212	0
Årets avskrivningar enligt plan	0	0
Summa	-212	0
Planenligt restvärde vid årets slut	413	0

Moderföreningen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	0	0
Omklassificering	625	0
Nyanskaffningar	0	0
Summa	625	0
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	0	0
Omklassificering	-212	0
Årets avskrivningar enligt plan	0	0
Summa	-212	0
Planenligt restvärde vid årets slut	413	0

Not 19 Goodwill

Koncernen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	9 039	9 039
Summa	9 039	9 039
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-8 580	-8 388
Årets avskrivningar enligt plan	-192	-192
Summa	-8 772	-8 580
Planenligt restvärde vid årets slut	267	459

Not 20 Byggnader och mark

Koncernen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	1 325 160	1 315 303
Nyanskaffningar	750	125
Omklassificeringar (från pågående nyanläggningar)	39 426	9 732
Avyttringar och utrangeringar	-117	0
Summa	1 365 219	1 235 160
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-431 969	-394 430
Avyttringar och utrangeringar	48	0
Årets avskrivningar enligt plan	-31 124	-37 539
Summa	-463 045	-431 969
<i>Uppskrivningar</i>		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	57 500	57 500
Summa	57 500	57 500
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-24 175	.23 023
Årets avskrivningar enligt plan	-1 152	-1 152
Summa	-25 327	-24 175
Planenligt restvärde vid årets slut	924 347	926 516

Marknadsvärde fastigheter

Verkligt värde för koncernens förvaltningsfastigheter har fastställts genom extern värdering av Forum Fastighetsekonomi AB, Savills Sweden AB och Newsec Advice AB som i förhållande till bolagen är ett oberoende värderingsinstitut.

Värderingen har skett enligt kassaflödesmetoden. En kassaflödeskalkyl upprättas för att kunna beräkna värdet av de framtida nyttor en fastighet genererar. Kalkylen är uppbyggd utifrån en nusummeberäkning av driftnetton under en begränsad kalkylperiod samt en nuvärdeberäkning av ett restvärde vid kalkylperiodens slut.

Koncernens marknadsvärden fördelar sig enligt följande:	2021-12-31	2020-12-31
Slussgården Jupiter AB	1 013 000	941 000
Slussgården Överkikaren AB	1 980 000	1 626 000
Slussgården Saturnus AB	1 276 000	1 134 000
Slussgården Högberga	138 000	112 000
Slussgården Hantverkshuset AB	500 000	468 000
Slussgården Sandbacken AB	328 000	328 000
Marknadsvärde totalt	5 235 000	4 609 000
Bokfört värde	934 347	926 515
Bedömt övervärde	4 300 654	3 682 485

Not 21 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Moderföreningen	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	4 613	4 613
Nyanskaffningar	0	0
Summa	4 613	4 614
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-3 626	-2 703
Årets avskrivningar enligt plan	-923	-923
Summa	-4 549	-3 626
Planenligt restvärde vid årets slut	64	987

Not 22 Inventarier och installationer

Koncernen	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	198 979	181 830
Nyanskaffningar	16 933	7 955
Omklassificeringar (från pågående nyanläggningar)	57 235	9 255
Avyttringar och utrangeringar	-3 024	-61
Summa	270 123	198 979
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-95 664	-73 488
Avyttringar och utrangeringar	2 104	61
Årets avskrivningar enligt plan	-23 975	-22 237
Planenligt restvärde vid årets slut	-117 535	-95 664
Moderfören ingen	2021	2020
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	8 309	6 039
Avyttringar och utrangeringar	0	0
Nyanskaffningar	6 933	2 269
Summa	15 242	8 309
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-4 576	-3 502
Avyttringar och utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	-1 869	-1 074
Planenligt restvärde vid årets slut	8 797	3 733

Not 23 Pågående nyanläggningar

Koncernen	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	27 835	17 025
Nyanskaffningar	155 386	42 751
Kostnadsförda delar av projekt	-9 076	-12 954
Omklassificeringar (till inventarier och installationer)	-57 235	-9 255
Omklassificering (till byggnader och mark)	-39 429	-9 732
Summa	77 481	27 835

Not 24 Andelar i koncernföretag

Moderföreningen				
Dotterföretag	Resultat	Eget kapital	Antal andelar	Bokfört värde
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
SKR Företag AB, 556117-7535, 100 %	85 312	1 441 062	650 000	243 249
SKR Kapitalförvaltning AB, 556615-2657, 100 %	96 270	1 364 212	1 000	957 444
Bokfört värde vid årets slut				1 200 693

Not 25 Andelar i intresseföretag

Koncernen	2021-12-31	2020-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	386 424	302 636
Förvärv/avyttring av intresseföretagsandelar	0	-43
Lämnat aktieägartillskott	0	10 000
Årets resultatandel	8 497	73 831
Erhållen resultatandel	-13 650	0
Bokfört värde vid årets slut	381 272	386 424

Koncernens innehav av andelar i intresseföretag

Intresseföretag, org.nr. säte	Resultat	Eget kapital	Andelar	Bokfört värde
KPA AB, 556526-8694, Stockholm	16 489	229 348	50%	91 265
SOS Alarm AB, 556159-5819, Stockholm	-31 486	314 873	50%	161 355
Inera AB, 556559-4320, Stockholm	34 521	225 027	51%	128 653
Summa				381 272

Not 26 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	SKR	SKR	Totalt SKR koncernen	Totalt SKR koncernen
Ingående ack anskaff.värde	2021	2020	2021	2020
Räntebärande instrument	182 128	182 128	875 146	1 039 883
Svenska aktiefonder och certifikat			204 868	102 812
Utländska aktiefonder och certifikat			223 654	107 675
Absolutavkastande investeringar			108 855	136 102
Aktier och andelar samt övrigt	22	22	61	61
Summa	182 150	182 150	1 412 584	1 386 533
Inköp				
Räntebärande instrument			27 798	147 053
Svenska aktiefonder och certifikat			216 526	102 056
Utländska aktiefonder och certifikat			2 630	115 980
Absolutavkastande investeringar			40 077	106
Summa			287 032	365 194
Försäljning				
Räntebärande instrument			-440	-311 791
Svenska aktiefonder och certifikat			-102 384	0
Absolutavkastande investeringar			-39 715	-27 353
Summa			-142 539	-339 144
Nedskrivning	-384		-384	0
Utgående ack anskaff.värde	181 767	182 150	1 556 694	1 412 584
Utgående balans	181 767	182 150	1 556 694	1 412 584

	SKR	SKR	Totalt SKR koncernen	Totalt SKR koncernen
Marknadsvärde	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Räntebärande instrument	181 745	182 128	949 715	916 618
Svenska aktiefonder och certifikat			441 026	319 505
Utländska aktiefonder och certifikat			384 873	306 423
Absolutavkastande investeringar			106 884	116 169
Aktier och andelar samt övrigt	22	22	61	61
Summa	181 767	182 150	1 882 559	1 658 776

Not 27 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen	2021-12-31	2020-12-31
Pensionsskuld	16 042	13 427
Summa	16 042	13 427

Moderföreningen

Förbundets pensionsåtaganden uppgick vid årsskiftet till 1 263 (1 211) mkr. Dessa åtaganden tryggs genom medel avsatta till pensionsstiftelse, vars tillgångar uppgick till 1 682 (1 533) mkr enligt marknadsvärdering.

Not 28 Uppskjuten skattefordran och uppskjuten skatteskuld**Koncernen**

Uppskjuten skattefordran	2021-12-31	2020-12-31
Outnyttjade underskottsavdrag	0	7
Temporär skillnad pensioner	0	0
Övriga temporära skulder	2 544	0
Summa	2 544	7
Uppskjuten skatteskuld		
Temporär skillnad fastigheter	5 487	2 650
Obeskattade reserver	58 895	49 102
Summa	64 382	51 752

Moderföreningen

På resultatet i moderföreningen utgår ingen skatt till följd av tidigare skattemässiga underskott. Dessa underskott har inte tagits upp som tillgång i balansräkningen.

Not 29 Förutbetalda kostnader och uppslupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Koncernen		
Förutbetalda kostnader	25 411	44 418
Uppslupna intäkter	91 788	24 631
Summa	117 199	69 049
Moderföreningen		
Förutbetalda kostnader	16 281	37 812
Uppslupna intäkter	64 686	3 612
Summa	80 967	41 424

Not 30 Långfristiga skulder

	2021-12-31	2020-12-31
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	346 808	237 923
Deposition från hyresgäster	1 248	1 329
Summa	348 056	239 252
Senare än ett år, men inom fem år	247 869	237 923
Efter fem år	100 187	1 329
Summa	348 056	239 252

Kortfristiga skulder till kreditinstitut, som förfaller inom ett år, uppgår till 243 254 (372 545) tkr.

Not 31 Uppslupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Koncernen		
Uppslupna personalkostnader	60 552	56 299
Förutbetalda hyror	28 509	36 015
Förutbetalda projektmedel	283 171	299 850
Övriga uppslupna kostnader och förutbetalda intäkter	58 399	51 839
Summa	430 631	444 003
Moderföreningen		
Uppslupna personalkostnader	41 060	38 299
Förutbetalda projektmedel	283 171	299 850
Övriga uppslupna kostnader och förutbetalda intäkter	25 842	19 875
Summa	350 072	358 024

Not 32 Ställda säkerheter

	2021-12-31	2020-12-31
Koncernen		
Säkerheter ställda för egna skulder till kreditinstitut		
Uttaga pantbrev	354 535	337 000
Summa	354 535	337 000

Samtliga uttaga pantbrev finns i eget förvar.

Not 33 Eventualförpliktelser

	2021-12-31	2020-12-31
Koncernen		
Förlusttäckningsgaranti för intresseföretag	35 000	35 000
Övriga borgensförbindelser	0	0
Summa	35 000	35 000
Moderföreningen		
Förlusttäckningsgaranti för intresseföretag	590 062	610 468
Övriga borgensförbindelser	0	0
Summa	590 062	610 468

Koncernmodern Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har gått i borgen gentemot SEB och Nordea avseende koncernbolagens utestående krediter och räntederivat. SKR har även ett borgensåtagande för Adda Inköpscentrals kredit hos Kommuninvest. Krediten är outnyttjad 2021.

Not 34 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

	2021	2020
Koncernen		
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	62 211	66 824
Nedskrivning varulager	21 264	0
Förlust vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	613	0
Kostnadsbörda pågående projekt	9 076	12 954
Förändring av avsättningar	2 615	1 033
Resultatandel i intresseföretag	-8 497	-73 831
Uppskrivning av kortfristig placering	152	0
Summa	87 434	6 980
Moderföreningen		
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	3 000	2 000
Nedskrivning varulager	-651	1 395
Summa	2 349	3 395

Not 35 Betald inkomstskatt

	2021	2020
Koncernen		
Aktuell skattekostnad	-33 249	-27 480
Förändring av skattefordran/-skuld	-20 568	6 719
Förändring av uppskjuten skatt	-179	0
Summa	53 996	-20 761

Not 36 Väsentliga händelser efter balansdagens slut

Koncernens börsexponerade tillgångar återfinns inom SKR Kapitalförvaltning. Per den 18 mars 2022 hade den totala portföljens marknadsvärde minskat med 7,2 % eller ca 128 mkr sedan årsskiftet.

Finansmarknaderna fortsätter präglas av den osäkerhet som kriget i Ukraina medför även om den initiala chocken börjar avta. Krisen har redan inneburit stora förändringar både säkerhetspolitiskt och för det europeiska förhållningssättet kring sin energiförsörjning. Sverige kommunicerar som många andra länder i Europa om höjningar av försvarsanslagen och EU har utvecklat en strategi för att minska beroendet av importerad energi. Effekten på finansmarknaden har varit stigande kurser för bolag med verksamhet eller koppling till energieffektivisering, energiomställning samt försvarsindustri. Inflationproblematiken riskerar att förvärras då prisstegringar på en rad råvaror förstärks i samband med att Ryssland genom sanktioner och bojkott stängs ute från världsmarknaden. Centralbankerna har därför en utmanande situation framför sig då de ska hantera ett ökande inflationstryck p.g.a. de ekonomiska sanktionerna, samtidigt som tillväxten i ekonomierna försvagas av samma anledning. En global recession bedöms idag inte vara aktuell, även om vinstprognoser för bolag och den globala tillväxten sannolikt kommer justeras ner under 2022.

Not 37 Disposition av vinst eller förlust**Förslag till resultatdisposition**

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel

Balanserade vinstmedel	898 989 528
Årets resultat	19 306 900
Summa	918 296 428
disponeras så att	
i ny räkning överförs	918 296 428
Summa	918 296 428

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Anders Knape
Ordförande

Carola Gunnarsson
1:e vice ordförande

Anders Henriksson
2:e vice ordförande

Peter Danielsson

Irene Svenonius

Anna Tenje

Marith Hesse

Fredrik Ahlstedt

Mari-Louise
Wernersson

Bengt Germundsson

Helene Odenljung

Peter Olofsson

Katrin Stjernfeldt Jammeh Helena Stenberg

Boel Godner

Helen Eliasson

Emil Broberg

Linda Fleetwood

Karin Thomasson

Michael Rosenberg

Martin Kirchberg

Staffan Isling
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse avseende denna årsredovisning och koncernredovisning har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Kenneth Strömberg

Leif Sandberg

Elvy Söderström

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till kongressen i Sveriges Kommuner och Regioner, org.nr 222000-0315

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Sveriges Kommuner och Regioner år 2021. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 16–48 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *De auktoriserade revisorernas ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsd i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–15 och 51–60. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige.

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsd i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att

årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens och koncernens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Sveriges Kommuner och Regioner för år 2021.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder de auktoriserade revisorererna professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på de auktoriserade revisorerernas professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Kenneth Strömberg
Förtroendevald revisor

Elvy Söderström
Förtroendevald revisor

Leif Sandberg
Förtroendevald revisor

Hållbarhetsrapport för Sveriges Kommuner och Regioner avseende 2021

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) är en medlems- och arbetsgivarorganisation för kommuner och regioner. Vi formar idéerna för välfärd och utveckling. Det framgångsrika Sverige skapas lokalt.

Genom kunskap, råd och service till våra medlemmar stärker vi dem i deras uppdrag att utveckla välfärden för alla medborgare. Vi är en mötesplats för kommuner och regioner och tillsammans utvecklar vi demokrati och välfärd utifrån medborgarnas behov lokalt och regionalt i hela landet.

Vi påverkar regering, riksdag och EU genom att ge förslag på hur vi bäst utvecklar demokrati och välfärd.

Denna hållbarhetsredovisning utgör föreningens lagstadgade hållbarhetsrapport och är en del av förvaltningsberättelsen för Sveriges Kommuner och Regioner med organisationsnummer 222000-0315. Årets hållbarhetsredovisning avser verksamhetsåret 2021.

Affärsmodell

Inledning

SKR är en sammanslutning för kommuner och regioner. Som arbetsgivar- och medlemsorganisation driver vi deras frågor och erbjuder stöd och service. Vi väcker frågor, agerar kraftfullt och bildar opinion. Vårt uppdrag är att ge kommuner och regioner bättre förutsättningar för lokalt och regionalt självstyre. Målet är att utveckla välfärden.

SKR:s högsta beslutande organ är kongressen. Där fattas beslut om verksamhetens inriktning, vision, övergripande mål, strategiska delmål och framgångsfaktorer.

Utifrån inriktningsdokumentet arbetar SKR:s politiska organisation fram årets förväntade resultat i en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen, tillsammans med inriktningsdokumentet, utgör kansliets planeringsförutsättningar som ligger till grund för avdelnings- och sektionsplanerna.

Styrelsen antar varje år en internkontrollplan som fokuserar på SKR:s mest väsentliga processer samt några identifierade riskområden. Planen revideras årligen och styrelsen ges också en årlig återrapportering.

SKR:s finansiering

Kommunerna och regionernas förbundsavgift till SKR beräknas utifrån medelskattkraften i riket samt medlemmens invånarantal. Förbundsavgiften 2021 uppgick till 521 mkr. Förbundsavgiften finansierar cirka 84 % av förbundets verksamhet, exklusive externfinansierade projekt. Övriga intäkter kommer från sålda tjänster, dvs. kurser, konferenser och konsultuppdrag.

Den övervägande delen av intäkterna från externfinansierade projekt avser överenskommelser med statliga myndigheter gällande projekt och utvecklingsarbete. 2021 omsatte projekten ca 579 mkr.

SKR:s leverantörer av konsultinsatser finns nästan uteslutande i Sverige, med undantag för kostnader kopplade till SKR:s kontor i Bryssel. Av SKR:s 16 största leverantörer är 10 stycken medlemmar som förbundet driver externfinansierade projekt tillsammans med. Ett särskilt råd som är kopplad till denna verksamhet finns också med, liksom dotterbolaget SKL International AB och intressebolaget Inera AB. SKR:s dotterbolag Slussgården AB finns också med som hyresvärd.

SKR som koncern

SKR bedriver verksamhet dels inom förbundet, dels i aktiebolag. SKR äger samtliga aktier i SKR Kapitalförvaltning AB och SKR Företag AB. SKR Företag AB är moderbolag för ett antal dotter- och intresseföretag. Bolagen inom koncernen ska skapa värde för SKR och dess medlemmar genom att stödja visionen ”Vi formar idéerna för välfärd och utveckling. Det framgångsrika Sverige skapas lokalt.” samt arbeta för de övergripande målen i SKR:s inriktningsdokument. Bolagen ska, på affärsmässiga grunder, bedriva verksamhet inom strategiskt och ekonomiskt viktiga områden för SKR, kommuner, regioner och deras bolag i form av varor och tjänster.

SKR Företag AB:s dotterbolag är Equalis AB (52 %), Slussgården AB, Adda (98 %) och SKL International AB. SKR Företag AB:s intressebolag är KPA AB (40 %), SOS Alarm AB (50 %) och Inera AB (51,1 %).

Främjande arbete

Som medlemsorganisation för alla kommuner och regioner så berör SKR:s intressebevakning, verksamhetsutveckling samt service och rådgivning på ett eller annat sätt alla medborgare. I nästa stycke presenteras det främjande arbete kring hållbarhetsfrågor som SKR bedriver inom ramen för sin politiska organisation och kansli.

Agenda 2030

Agenda 2030 är FN:s 17 globala utvecklingsmål. Målen är integrerade, odelbara och utgör en viktig utgångspunkt för SKR och våra medlemmar för arbetet med ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Vi stödjer våra medlemmar i Agenda 2030 arbetet bland annat genom arbetet med Glokala Sverige som är ett informations- och kommunikationsprojekt för Agenda 2030 vilket är ett samarbete mellan SKR, Svenska FN-förbundet och ICLD med stöd av Sida. Från och med år 2022 deltar ytterligare 20 kommuner och regioner vilket innebär att över 200 av våra medlemmar är med i Glokala Sverige. I övrigt arbetar vi med Agenda 2030 integrerat utifrån våra ordinarie ansvarsområden.

SKR tog under 2021 fram en frivillig rapport (en så kallad Voluntary Subnational Review, VSR) till FN:s högpolitiker forum - ”Det hållbara Sverige skapas lokalt”

som visar arbetet med hållbar omställning. Något särskilt som förutom detta kan nämnas är framtagandet av stöd som vänder sig till ledande politiker och tjänstepersoner i att styra och leda för Agenda 2030. Flera stora konferenser, där SKR har varit arrangör, har genomförts som t. ex. inom kultur- och fritid- och näringslivsområdet samt Mötesplats Social hållbarhet i samverkan med Folkhälsomyndigheten.

Miljö

Som ett tjänsteföretag är många av de miljömässiga hänsynstaganden som görs kopplade till SKR:s kontor, köp av varor och tjänster samt de resor förbundet genomför.

Fastigheter

SKR har som hyresgäst ett nära samarbete med hyresvärden för att minimera den klimatpåverkan kontoret har. Varje dag fattar medarbetarna aktiva beslut som påverkar klimatet genom att till exempel källsortera och minska sin pappersförbrukning. Indirekt bidrar SKR också genom att prioritera ekologiska fruktkorgar, köttfria dagar i restaurangen och möjligheten att låna cykel för att ta sig till möten. Hyresvärden har en hållbarhetsstrategi med tillhörande hållbarhetsprogram som bland annat innehåller ett arbete för att minska energiförbrukningen (el och fjärrvärme), enbart köpa el från förnyelsebara källor, minska plastförbrukningen genom effektivare sophantering och minskad andel kemiska produkter i samband med städning. Fastigheten där SKR bedriver sin huvudsakliga verksamhet är miljöklassad. Sopsorteringsstationerna på våningsplanen har ersatt sopkorgar vid varje enskilt skrivbord, något som har minskat förbrukningen av plastpåsar. I lunchrummen finns möjlighet att sortera ut matavfall.

Under 2021 byttes ventilationssystemet i Överkikaren ut. De befintliga fläktarna hade varit i drift sedan 1988 och var i behov av renovering. Det fanns också behov av förbättrad värmeåtervinning och större luftkapacitet i byggnaden efter om- och tillbyggnationer. Hyresvärden passade på att installera en ny energieffektiv anläggning som dessutom förbättrade återvinningssystemet för värme tack vare att till- och frånluft nu kunde placeras på samma ställe.

Under 2021 byttes även den trettio år gamla glaslanterninen på taket ut mot en tätare version. Tillsammans med de nya, täta fönster som installerades under 2020 kommer detta bidra till att energiförbrukningen i fastigheten sänks.

Resor

För att minimera förbundets miljöpåverkan från resor ska alltid alternativet distansmöte övervägas. Under 2021 har Corona-pandemin lett till att majoriteten av SKR:s olika möten har ägt rum på distans. Även de år då det inte råder pandemi

webbsänder SKR i största möjliga mån sina seminarier för att minska medlemmarnas resande till Stockholm.

Under 2021 producerade SKR 381 webbsändningar. Detta är något färre jämfört med 2020 (393 sändningar), men högre än 2019 (215 sändningar). Antalet visningar av våra webbsändningar och filmer var under 2021 ca 330 000 vilket är en ökning med drygt 25% jämfört med 2020 (262 000 visningar).

De som följde SKR:s sändningar live (i realtid) uppgick till ca 56 000 unika besökare under 2021. Det är en ökning med 8% jämfört med 2020 (52 000 unika besökare).

Statistiken visar att medlemmarna i allt högre grad tagit del av information via webbsändningar och att SKR numera når fler personer hos medlemmarna än tidigare.

Riktlinjer vid resor

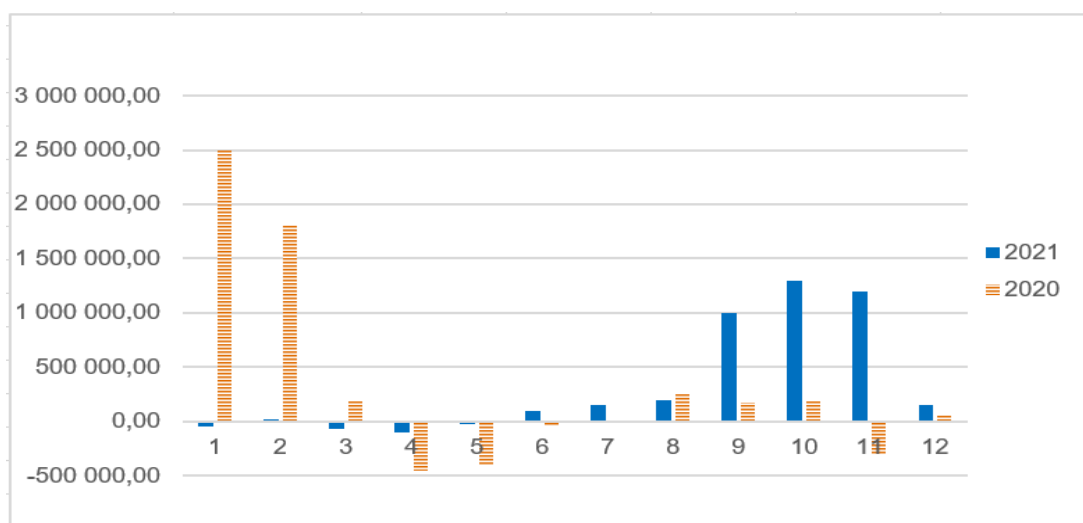
Resereglerna för SKR gäller alla anställda, förtroendevalda och uppdragstagare. Målet är att resorna ska planeras så att de kan genomföras till lägsta möjliga kostnad, med minsta möjliga miljöpåverkan och med så liten belastning på den anställdes privatliv som möjligt. Enligt SKR:s reseregler ska tåg föredras då det är det miljömässigt bästa alternativet. Detta följs upp i samarbete med resebyrån.

Klimatkompensation

Sedan 2008 klimatkompenserar SKR för sina flygresor. Under 2021 klimatkompenserade SKR för 66 ton koldioxid (vilket kan jämföras med 171 ton 2020 och 1 310 ton 2019). Detta beror på att SKR:s resande, till följd av coronapandemin, minskat avsevärt under 2020 och 2021.

Pengarna som SKR klimatkompenserar för går till ett projekt i Indien för framställning av bioenergi <https://tricolora.se/project/sri-balaji/>.

Nedan tabell visar en jämförelse av kostnaden för SKR:s resor i kronor per månad för 2020 och 2021.

Upphandling

Vid upphandling beaktas typ av köp och vilken miljöpåverkan varan eller tjänsten kan medföra. Enligt SKR:s upphandlingspolicy ska, i möjligaste mån, miljökrav ställas på tjänster och varor, deras produktion och transport. Köp av varor och tjänster som innebär användande av miljöfarliga ämnen eller medför utsläpp av växthusgaser anses vara särskilt riskfyllda, därför har miljökrav ställts vid alla sådana upphandlingar. Vid upphandlingstillfället sker kontroll av kravuppfyllnad genom utdrag ur register samt sanningsförsäkran från anbudsgivare. Avtalsuppföljning sker kontinuerligt.

Finansförvaltning

SKR har, i sina placeringsriktlinjer, uttalat att det ska tas etik- och miljöhänsyn i finansförvaltningen. Riktlinjerna grundar sig i internationella normer för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och korruption samt fastställda kriterier för vissa produkter och branscher. Vid samtliga investeringsbeslut ska hänsyn tas till ESGfaktorer (Environment, Social, Governance). Därför eftersträvas endast samarbete med kapitalförvaltare som bedriver ett medvetet hållbarhetsarbete, arbetar integrerat med ESG-faktorer och följer internationella normer och riktlinjer såsom FN:s Global Compact och FN:s principer för ansvarsfulla investeringar.

SKR Kapitalförvaltning AB och SKR Pensionsstiftelse är licenserade av ESG4Real. Andelen av kapitalet som är placerat enligt ESG4Real:s certifiering är för SKR Kapitalförvaltning AB dryga 46% och för SKR Pensionsstiftelse cirka 47%.

SKR samarbetar också med en extern rådgivare som en gång per år gör en norm- och sektorbaserad granskning av portföljen. Inga nedslag på innehaven rapporterades 2021.

Miljöpolicy

SKR saknar idag en särskild policy för miljömässig hållbarhet. Den miljömässiga hållbarheten regleras istället som delar i andra policydokument.

Social hållbarhet och personal

SKR stödjer arbetet för att trygga sociala förhållanden och arbetet med personalrelaterade frågor i kommuner och regioner, bland annat genom att erbjuda expertstöd men också genom att dessa perspektiv genomsyrar allt ordinarie arbete.

För att trygga förbundets egna sociala förhållanden inom personalrelaterade frågor finns ett antal lagar, regler, riktlinjer och arbetssätt som ligger till grund för att bedriva en god arbetsmiljö för medarbetare. Den fysiska arbetsmiljön på SKR är god och inga direkta risker finns. Inom den sociala och organisatoriska arbetsmiljön är stress en riskfaktor för medarbetare och chefer. SKR:s uppdrag är brett och det arbete som bedrivs påverkar Sveriges kommuner och regioner. För medarbetarna innebär det ett stort tryck utifrån vilket gör att en medarbetare ständigt behöver göra prioriteringar i sitt arbete vilket kan bidra till stressrelaterade åkommor.

Från den 17 mars 2020 har majoriteten av SKR:s medarbetare arbetat från hemmet. Det har inneburit många utmaningar, så väl i den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön. Täta dialoger mellan chefer och medarbetare har förts och individuella insatser har tillämpats i de fall det varit nödvändigt. SKR som arbetsgivare har till stor del kunnat hjälpa medarbetare att utforma en god arbetsmiljö i hemmet.

Personal- jämställdhet och mångfald

Kongressen har beslutat att SKR:s framgångsfaktorer - proaktiva, trovärdiga, uthålliga och kommunikativa - ska känneteckna verksamheten. Förutom lagar och kollektivavtal, är det personal- och lönepolitiken som styr arbetet med lön, lönesättning och andra personalfrågor.

Utvecklingssamtal och täta avstämningar mellan medarbetare och chef är ett av de viktigaste verktygen för att uppnå och bibehålla goda arbetsförhållanden och därmed undvika riskerna att drabbas av stressrelaterade åkommor.

Under 2021 har täta dialoger mellan chef och medarbetare förts i syfte att utvärdera och ha en löpande dialog kring arbetsmiljö och hälsa. Särskilda temperaturmätningar har genomförts, såväl en större hälso- och arbetsmiljöundersökning. Samtliga avdelningar arbetar löpande och aktivt med åtgärder.

I SKR:s personal- och lönepolitik beskrivs medarbetarskap och ledarskap på SKR samt lönekriterier som är direkt knuten till SKR:s identifierade framgångsfaktorer som medlems- och arbetsgivarorganisation.

SKR har skrivit under den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män (CEMR-deklARATIONEN). SKR har därmed åtagit sig att jämställdhetsintegrera all sin verksamhet. Åtagandet gäller hela SKR-koncernen.

SKR som arbetsgivare arbetar tillsammans med fackliga representanter med ett förebyggande och främjande arbete för att motverka alla former av diskriminering. Arbetsmiljön inom förbundet ska vara fri från trakasserier och diskriminering och det finns väl kända rutiner detta. Arbete med aktiva åtgärder fortlöper.

Varje år genomförs en lönekartläggning i syfte att säkerställa att organisationen fortsatt har jämställda löner. Lönekartläggningen som genomfördes 2021 visar att SKR har jämställda löner.

Strategisk handlingsplan för jämställdhetsintegrering

Kongressen har givit förbundskansliet i uppdrag att stödja arbetet med jämställdhet i kommuner och regioner. SKR:s plan ska följas upp under 2022. Enligt planen har SKR:s kansli fem generella åtaganden för jämställdhet.

1. All individbaserad data som SKR publicerar ska i möjligaste mån vara könsuppdelad. En analys av statistiken ska göras så att sakliga eller eventuella osakliga skillnader eller likheter synliggörs.

2. Jämställdhetsanalys ska göras i SKR:s projekt, överenskommelser och i andra särskilda satsningar.
3. Jämställdhetsintegrerade utbildningar och evenemang.
4. Jämställd kommunikation i text och bild
5. Synliggöra jämställdhetsperspektivet i remissvar/utredningar/beslutsunderlag

Nyckeltal medarbetare

Per den 31 december 2021 hade SKR 460 anställda (33 % män och 67 % kvinnor).

Medelåldern för kvinnor är 49 år och för män 50 år. Andelen tillsvidareanställda på förbundet är 96 % (visstid 4 %)

Antalet sjukdagar per anställd har minskat med 3,2 % jämfört med 2020.

Personalomsättning var 9 % år 2020, varav 2 % var pensionsavgångar (föregående år 10 % respektive 2 %). Friskvårdsbidraget utnyttjades av 70 % av medarbetarna vilket är en minskning med cirka 4 % jämfört med 2020.

Respekt för mänskliga rättigheter

SKR har sedan 2014 haft en överenskommelse med regeringen kring att stärka kunskapen om mänskliga rättigheter hos medlemmarna med fokus på lednings och styrning. Inom ramen för det arbetet har SKR bland annat tagit fram en grundläggande utbildning i mänskliga rättigheter. Den ger kunskap om varför mänskliga rättigheter är grundläggande i all offentlig verksamhet, vad mänskliga rättigheter innebär, hur de regleras och vilka skyldigheter det medför för det offentliga och hur de mänskliga rättigheterna kan respekteras, skyddas och främjas i den dagliga verksamheten.

Ett fokus inom överenskommelsen har också varit att sprida kunskap om mänskliga rättigheter inom SKR för att säkerställa kontinuitet och långsiktighet i arbetet.

Arbetsgivarorganisation

SKR är landets största arbetsgivarorganisation och tecknar centrala kollektivavtal för över en miljon medarbetare i kommuner och regioner. Genom att skapa attraktiva villkor och erbjuda intressanta jobb kan arbetsgivare attrahera medarbetare med rätt kompetens och trygga kompetensförsörjningen för framtidens välfärd.

SKR arbetar med frågor som rör kollektivavtal, löner, pensioner och försäkringar, arbetsrätt, arbetsmiljö och hälsa samt ledarskap, personal- och kompetensförsörjning. Samma bärande principer som förbundet arbetar för hos kommuner och regioner gäller för SKR som arbetsgivare.

Demokratiutveckling i andra länder

Genom dotterbolaget SKL International arbetar SKR med att stödja decentralisering och lokal demokrati samt lokal liksom regional förvaltning främst i länder med reformbehov.

Upphandling

SKR:s största risker i förhållande till social hållbarhet och mänskliga rättigheter föreligger vid köp av varor och tjänster. För att säkerställa att SKR:s kontrakt fullgörs av arbetstagare som har skäliga arbetsvillkor samt minska risken för snedvridning av konkurrensen genom social dumpning ställer SKR krav på arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal i upphandlingar där det är behövligt. Samtliga kontrakt omfattar även en antidiskrimineringsklausul. Kontroll av kravuppfyllnad sker vid upphandlingstillfället genom utdrag ur register, samt genom inhämtande av sanningsförsäkran och andra intyg från anbudsgivare. Avtalsuppföljning sker kontinuerligt.

Övriga insatser

Bland övriga insatser för att arbeta för mänskliga rättigheter finns likabehandlingsplanen som en del av arbetet med jämställdhet och mångfald, samt att SKR i sina placeringsriktlinjer uttalat att hänsyn ska tas till internationella normer för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och korruption.

Motverkande av korruption

Som verksamma i kommuner och regioner finns ett särskilt ansvar mot medborgarna att bekämpa mutor och andra former av korruption samt att i övrigt upprätthålla kraven på saklighet och opartiskhet. På så sätt rubbas inte medborgarnas förtroende och rättssamhället försvaras och stärks. Detta lägger ett stort ansvar på var och en av oss.

Mutor och jäv

Det är viktigt att förbundet aldrig sammankopplas med mutor och jäv. En anställd eller förtroendevald i förbundet ska inte ens kunna misstänkas för att låta sig påverkas av ovidkommande önskemål eller hänsyn i sitt arbete. Publikationen ”Om mutor och jäv” som SKR tagit fram är en vägledning för anställda inom kommuner och regioner som ger en förklaring till hur lagen ser på mut- och jävsituationer. Det regleras i SKR:s beslutsordning att det som står i vägledningen för SKR:s medlemmar även gäller anställda och förtroendevalda inom SKR.

SKR har tagit fram en e-utbildning som vänder sig till förtroendevalda och tjänstemän i kommuner och regioner. En ny e-utbildning om korruptionsbekämpning och ämbetsmannarollen publicerades våren 2021 och den kan användas av såväl externa personer som medarbetare på SKR.

Under 2021 började SKR arbeta med framtagandet av en visselblåsarfunktion för SKR, ett arbete som fortsätter våren 2022 och ska vara klart 17 juli 2022. När visselblåsarfunktionen är på plats kommer SKR att se över lämplig indikator gällande anti-korruption som kan följas i hållbarhetsrapporten, till exempel antal inkomna anmälningar till visselblåsarfunktionen.

Internationella utvecklingsprojekt

Alla projektansökningar som SKR tillsammans med SKL International AB tar fram innehåller en riskbedömning angående korruption samt hur detta ska hanteras och motarbetas. I projekt som finansieras av Sida är detta också ett av de områden som regleras i de allmänna villkoren bilagda i avtalet mellan Sida och SKR. Då förbundet bedriver flera projekt i länder med stora korruptionsproblem är detta ett fokusområde. Uppföljning sker löpande, t.ex. i samband med uppföljning av den allmänna riskbedömningen i varje projekt, samt i samband med årlig revision och slutrevision av projekten. Vidare finns det specifika riktlinjer för antikorruption, bedrägerier och intressekonflikter i den uppförandekod som alla konsulter och personal som arbetar i projektverksamheten ska följa. Under 2020 arbetade SKL International med att förstärka det interna arbetet med anti-korruptionsfrågorna, bl.a. genom utarbetande av en antikorrupsionspolicy, handlingsplan på området m.m. Detta arbete har fortsatt under 2021. SKR rapporterar alla fall av misstänkt eller faktisk korruption eller bedrägeri direkt till Sida.

Den finansiella hanteringen av medel görs i de allra flesta fall av SKL Internationals ekonomiavdelning i Stockholm. I de fall förskottsbetalningar till samarbetspartner i projektländer äger rum finns det särskilda riktlinjer och mekanismer för den finansiella hanteringen vilka är stipulerade i samarbetsavtal mellan SKR, SKL International och tredje part.

Upphandling

SKR upplyser sina medarbetare om vikten av att inte ta ovidkommande hänsyn som kan misstänkas påverka medarbetarens handlande och beslut i upphandlingar. I fall där en medarbetare har en relation till en intressent i upphandlingen eller om medarbetaren på annat sätt har ekonomiska intressen i saken ska medarbetaren avstå från att delta i hanteringen av ärendet. Även andra omständigheter som kan rubba förtroendet för någons opartiskhet ska beaktas. Publikationen ”Om mutor och jäv” gäller även för SKR:s förtroendevalda och anställda i upphandlingssammanhang.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till kongressen i Sveriges Kommuner och Regioner, org.nr 222000-0315

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2021 på sidorna 51-59 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift
Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor